CONFERENCES III.

IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA
IBBY INSTITUTE BRATISLAVA

ČO VIDÍME A ČO NEVIDÍME
Príbeh v obrázkovej knižke

WHAT WE SEE AND WHAT WE CANNOT SEE
Story in the Picturebook

ČÍTANIE AKO TVORIVÝ PROCES
READING AS A CREATIVE PROCESS

BIBIANA
Mezinárodný dom umenia pre deti
International House of Art for Children

MINISTERSTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SLOVENSKÁ SEKCIA IBBY

OBČIANSKE ZDRUŽENIE FANFÁRY

Kreatívna Európa

BIBIANA

medzinárodný dom umenia pre deti

IBBY

INŠTITÚT BRATISLAVA

MOŽNO AJ LEGENDA O IBBY INŠTITÚTE BRATISLAVA

Prívetivý vietor sa vznášal nad krajinami. Mnohými, premnohými. Sem-tam sa dotkol spoteného čielka, schladil horúčku. Kto vie? Prelistoval myšlienkami. Všimli ste si?
Z hlbokých miest vyniesol ozveny. To boli tie tajné slová.
Popreháňal sa ponad končiarmi, strminami, nad horami smútku, kopami neporiadku. Postál na štítoch radosti. Dotkol sa vrcholov blaha. Ktohovie, kde všade zabŕdol? Čo našiel? Kde sa ešte pristavil?
Po celej zemeguli sa ozývali hlásky.
„Raz vyletím!"
„A letíííííím!"
„Preletela sooooom!"
„Fíha! Dajte deťom knihy a dáte im krídla!" Kdesi v Zürichu to starenka Jela láskavo zašepkala. Vetru. V údive. Nad obzorom poletovali strapaté hlávky. Vznášali sa. Fičali. Skúšali vyletieť ako rakety. A niektoré trénovali pristávacie manévre.
„Tooooo bolo dobré! Aj toto! Aj tamto," radoval sa zakaždým vietor.
V okne jedného preskleného mrakodrapu sa zjavila strapatá hlava.
„Vidíte? Šťastie praje pripraveným!" povedal veľký manažér.
Musel si, s istou úľavou, priznať: potešil sa tomu nečakanému zjaveniu knihy. Myslel si, že mu poslúži lepšie manévrovať stretnutie rady. Veľkým gestom otvoril okno a siahol po nej, s istým uspokojením, akoby bral ten správny manuál.
Úctivé ticho v zasadacej miestnosti prebil krik.
„Pomoc! Bláznim! Veď je to naozajstná .... strapatá hlaváááá!"
Vietor sa pobavene priblížil k oknu. Ľahučkým fúknutím pohladil hlávku a prelistoval stránky myšlienok. Strapatá hlávka sa s úľavou privinula. Veď kto by si ju mýlil s vecou!? A vietor jej nežne ískal. Vo vlasoch? V stránkach? Nuž v tom je ten fór. Ale o tom tajomstve sa hlávka s vetrom rozprávali len srdcom.
A slnko ešte nezapadalo za horizontom. Veď strapaté hlavy si slobodne poletovali vo vetre.

PERHAPS A LEGEND ON THE IBBY INSTITUTE BRATISLAVA

Amiable wind soared over countries. Over many, many of them. Here and there. The tender touch he gave to a little sweaty forehead felt like he was cooling a temperature of the kid. Blowing over there? Who knows? He turned over pages of thoughts. Did you notice that?
From deep places he carried up echoes. They were the mysterious words.
He pranced over steep banks, hills, mounts of sadness, piles of trash. He stayed right on the tops of joy. He touched pleasure pitches. Who knows where else did he sink? What did he find? Where else did he stop?
All over the world little voices sounded.
"Once, I fly over for sure!"
"And I do!"
"I have dooooone!"
"Wow! Give children books and you give them wings!" Somewhere, in Zürich a grandame Jela gently whisper. To the wind. In awe. Over horizon shaggy heads flew about. Here and there. They soared. Whizzed. They attempted to rocket. And some trained to land.
"It waaaaas goood! As much as that one! And over there that one", rejoiced the wind any time they made an attempt.
There was a glass skyscraper, and high, in front of the window, a shaggy head appeared.
"You see? Fortune favours the prepared!" said the big manager.
He had to admit, with some relief, he really was happy for such unexpected revelation. He thought it might be used so that he could smoothly manoeuvre the meeting of the Council. With noticeable gesture he opened the window and reach out, with self-confidence and delight, in a way he took the very best manual.
Suddenly! Respectful silence in a conference room was disturbed by scream.
"Help! I am out of my mind! Indeed, it is a real.... shaggy… heaaad!"
The wind came closer to the window. With a gentle blow he tenderly stroked the shaggy head and thumbed through the thoughts. The little shaggy head leaned on him with relief. Indeed, who in earth could mistake the little one for an object!?
And the wind fairly fingers the head. In hairs? In pages? There is the rub. About that one mystery, the little head and the wind whispered to each other only with the heart.
And yet the sun has not come down. Indeed, shaggy heads have been soaring in the wind. In freedom.

V osemdesiatych rokoch minulého storočia začali odborníci z rôznych krajín sveta poukazovať na výrazné zmeny v detskej populácii. Týkali sa negatívnych javov vo fyzickom a psychickom stave detí a mladých ľudí, zmien v oblasti ich sociálneho nastavenia a správania. Otvárali sa nové otázky a problémy v súvislosti s kultúrou a vzdelávaním mladej populácie. Začalo sa hovoriť o tom, že sa zmenil aj koncept detstva, teda to, ako si predstavujeme, čo patrí k detstvu a dospievaniu, ako chápeme a vnímame dieťa, mladého človeka a ich potreby. Súčasťou tohto veľkého komplexu zmien boli aj problémy s čítaním.

Čítanie patrí k základným prejavom kultúry ľudstva už od najstarších čias a až do neskoršej druhej polovice dvadsiateho storočia sa spájalo s predstavou formovania kultivovanej osobnosti. Aj preto sa v kritickom povojnovom období v päťdesiatych rokoch 20. storočia považovalo za prostriedok, ktorý môže pomôcť obnoviť spoločnosť. V tom čase sa touto otázkou zaoberali najmä nemeckí intelektuáli a autori, ako skupina okolo Bertolta Brechta a tiež významná švajčiarska novinárka Jela Lepmanová. V roku 1953 bola na jej podnet založená Medzinárodná únia pre detskú knihu (IBBY), ktorá dodnes aktívne pracuje pod záštitou UNESCO. V súčasnosti združuje 79 krajín zo všetkých kontinentov.

Vízia čitateľa podľa Jely Lepmanovej či iných intelektuálov vo svete, ktorí sa zamýšľali nad riešením krízového stavu ľudstva, bola prepojená s budovaním stabilného hodnotového systému. Týmto smerom zamerali aj aktivity na podporu čítania. Mali sa podieľať na výchove čitateľa, ktorý bude nielen vzdelaný ale aj vnútorne kultivovaný človek, citlivý a empatický, ktorý vidí význam v tom, že koná mravne a prináša dobro.

V súčasnej dobe zaznamenávame krízu v globálnom spoločenskom rozmere. Opäť vidíme v spoločnosti ruiny a mŕtve miesta. A to aj napriek pokroku a vyspelej ekonomike krajín. Podľa výskumov za posledných 20-30 rokov poklesla len v európskej populácii miera empatie až o 40 percent. Tento stav indikujú závažné zmeny v emocionálnom nastavení obyvateľstva, ktoré majú a ešte len budú mať ťažké dôsledky. A to je iba jeden z faktorov. V globálnom rozmere sa napríklad hovorí o pandémii psychických porúch. Poukázať možno aj na sociálne zmeny v spoločnosti, na komplikované medzigeneračné vzťahy, rizikové správanie a nastavenie niektorých skupín, na rastúce problémy v zdravotnom stave obyvateľstva. Ruiny pripomína globálne pociťovaný nárast bezútešnosti, pocit strácania zmyslu života ešte aj medzi mladými ľuďmi (na jeho markantný nárast upozorňovali psychologické výskumy už v sedemdesiatych rokoch 20. storočia). Toto je len malá časť problémov, pred ktorými súčasné ľudstvo stojí. No už pri tejto vzorke možno s určitosťou povedať, že pestovanie kultúry čítania, či kultivované čitateľstvo, môže v tejto zložitej kríze významne pomôcť.

IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA vznikol teda so zámerom podporiť a rozvíjať kultivované čitateľstvo v členských krajinách IBBY a vôbec vo svete. V tomto zmysle nadväzujeme na pozitívne skúsenosti civilizácie. Čítanie a čitateľstvo je už po stáročia dokázateľne prospešným javom. Má potenciál stať sa i pilierom, ktorý za určitých

podmienok udržiava spoločenstvo v dobrom a zdravom vnútornom stave. Nejde nám však o čitateľstvo v tom pragmatickom zmysle, ako ho nastavili potreby informatizovanej spoločnosti, ale v existenciálnom zmysle. V IBBY INŠTITÚTE BRATISLAVA sa zameriavame na skúmanie a podporu riešenia tých problémov, ktoré súvisia s procesom čítania u človeka, s prežívaním významu a hodnôt čítania a čitateľstva, a teda aj so schopnosťou zamýšľať sa, hlbšie uvažovať, rozjímať, prežívať. Vnímať hodnoty a prijímať či rozvíjať tie obsahy, ktoré sa čítaním v ľudstve uchovávajú a pomáhajú nám prežiť – napríklad potrebu ľudského presahu, vedomia existenciálneho zmyslu života, potreby ľudskej spolupatričnosti, hodnôt, integrity jedinca i kolektívu, vedomia hodnoty vzťahov. Zaujíma nás, ako kultivovať a rozvíjať prežívanie jedinca i spoločenstva pri čítaní a mnoho ďalších podstatných otázok, ktoré súvisia s hlbším významom čitateľstva.

Odkazujeme teda na čitateľstvo, ktoré má v našej civilizácii stáročnú tradíciu, a na ktorú nadväzovala aj zakladateľka IBBY Jela Lepmanová. Odvolávam sa na ňu aj preto, že sú to spoločné hodnoty členských krajín IBBY, pre ktoré bol tento inštitút vytvorený. A tu sa dostávame aj k ďalšiemu významu IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA. Doteraz je v IBBY organizovaných 79 členských krajín. Je to teda príležitosť zhodnotiť, aj pomocou činnosti IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA, skúsenosti a poznatky národných sekcií, priniesť ich ako podstatné impulzy pri riešení kritických problémov vo svete. Priestor k tomu budú vytvárať konferencie, ktoré sa uskutočňujú každé dva roky v Bratislave. K tradícii týchto konferencií sme pridali aj spojenie s Bienále ilustrácií Bratislava (BIB), najstaršou súťažou knižných ilustrácií pre deti a mládež na svete. Preto sa dve konferencie IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA konajú vždy v týždni zahájenia Bienále ilustrácií Bratislava. Pestovanie tohto priateľstva je prirodzené. Veď projekt BIB bol už pri svojom počiatku postavený na spolupráci s Medzinárodnou úniou pre detskú knihu (IBBY) a počas svojej päťdesiatročnej existencie z nej aj vychádzal. BIB sa významne podieľa na budovaní kvalitnej knižnej kultúry na Slovensku a v zahraničí. Konferencie IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA sa preto stávajú dôležitým komplementom BIB. Poukazujú na to, ako stimulovať a kultivovať tie procesy v človeku, ktoré ho s knihou a knižnou kultúrou spájajú.

Materiály konferencií a aj ďalších aktivít IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA sú a budú postupne prístupné na webe v dvojjazyčnej podobe (slovensko – anglickej), a môžu tak slúžiť nielen slovenskej ale aj ale aj medzinárodnej verejnosti, a teda aj ostatným sekciám IBBY. Rovnako všetky ďalšie umelecké a edukatívne programy, ktoré bude IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA v rámci svojej činnosti vyvíjať.

Timotea Vráblová

Prezidentka Slovenskej sekcie IBBY a zakladateľka IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA

Why was IBBY Institute Bratislava founded

In the 80tieth in the last century, experts worldwide began to signalize remarkable changes among population of children and young adults. They concerned negative phenomena referring to physical and psychological condition, changes in the area of social constitution and behaviour. New issues appear concerning culture and education of young population. In that time, it was talked world widely about social changes in the concept of childhood, that means what we imagine referring to child and childhood, what in our opinion belongs to it and to processes of maturing, and how we understand who child and young adult are, and how we accept and understand their needs. Problem of reading became a part of those complex issues.

Reading has belonged to essential cultural expressions of the mankind since the very early periods of existence. Until the late second half of the 20th century, the reader had referred to an ideal of cultivated mature personality. That is why in the critical period of time in the 50tieth, just after the WWII, a vision to stimulate a generations of cultivated readers was considered to be a great tool for society, communities to help them be build and renewed. In that time that social goal became a part of visions mostly of German intellectuals and authors such was a circle around Berthold Brecht, it also became a key goal of an excellent Swiss journalist Jela Lepman. In 1953 she became an initiator to establish the international Board of Books for Children and Young Adults. (IBBY), an organisation having been actively involved in transformation processes of many countries around globe, and working under the auspices of UNESCO. At present it includes 79 countries as members from all world continents.

The Jela Lepman´s vision of reader, and also of other intellectuals in the world, who were keen on searching solution in crises of mankind has been always somehow connected with constructing or supporting a stable system of values. That is why they intentionally aimed also reading promotion activities into that direction. They were meant to support a vision of the reader not only the one being educated, but at the same time being also a person of cultivated heart, sensitive, empathetic, who can consider meaning of self in moral actions and searching for the good and who can see delight and reward in it.

We as the mankind are again in critical time in global social level. Again we see ruins and places of death. Nevertheless how much grows technological progress and advanced economy of countries. According to some research just in the last 20-30 years a level of empathy dropped about 40 percent among population of Europe. That condition is indicated also through remarkable changes and symptoms in emotional constitution of European population, and it has and will have heavy consequences, if we do not deal with. And I mentioned only one factor of many more others. In a global rank we also talk about a pandemic level of psychological disorders among nowadays population. We can mention also social changes in society, complicated intergenerational relationships, risky behavioural models of some social groups, and the last but not least, also increasing health problems among population worldwide.

Symbolically, ruins are globally presented in growing feeling of desolation, feelings of meaningless life, loosing sense of life, even among young adults (already in 70tieth of the 20th century psychological research signalised that tendency as quite heavy). That is only a small "sample" of problems we are facing. Taking into consideration glorious examples from the past, it gives me much courage to say strongly, with assurance, that growing culture of reading, a cultivated, reflective way of reading, can be significant help in that complicated crisis.

IBBY INSTITUTE BRATISLAVA was founded to help and support cultivated, reflective reading in IBBY countries, and wherever in the world. In this sense, we follow positive tradition and experiences of the civilisation since ancient times. Reading and reader are clearly proven beneficial statuses. Reading has had remarkable progressive influence in communities, societies wherever and whenever during the centuries. What more, it has potential to become a pillar, which, on certain condition, can support and keep up community to maintain good inner constitution. I do not think about readers in pragmatic sense, as it has been recently advanced by needs of informatisation and technologically oriented society, but rather in existential sense. In IBBY INSTITUTE BRATISLAVA we aim at research and seeking solutions for those kinds of problems related or referring to process of reading. It is important for a person to experience meaning, and values of reading and being a reader, and that why we also want to contribute and help to increase an ability to think, reflect, consider in a deeper way, and feel and experience. We want to inspire children and young generations to be connected with values and develop those contents which have been preserved in the mankind through reading and helped us to exist and survive – for example the need of sense of life, continuance, need of fellowship, values, integrity on individual and collective level, sense of relational values. We are interested how to cultivate and develop living of individuals as well as fellowships around reading, a many other essential issues and tasks concerning the meaning of being a reader.

We also refer to traditional ideal of a reader, cultivated in our civilisation throughout centuries, what was also the ground Jela Lepman founded and build up IBBY on. I gladly refer to her, as those values are common for us all, members of IBBY. And that way the IBBY INSTITUTE BRATISLAVA is created for us all. And here we come to the point where we can value the potential of the IBBY INSTITUTE BRATISLAVA even more. Up to now there are 79 member countries organized in IBBY fellowship. The vision for the IBBY INSTITUTE BRATISLAVA is to increase opportunity and space to multiply knowledge, experiences and achievements of national sections, which have been deposited in IBBY worldwide since the very beginning of that organisation. It is our treasure, and we can lift their value up even more, if we purposefully contribute and bring positive meaningful impulses into critical issues we mentioned above. If we bring our perspective, which is very unique, as IBBY members are united by seeking common wellbeing of mankind, rather than by pragmatic goals. Regular biennial conferences in Bratislava will be such an opportunity.

A part of our tradition is connection between Biennale of illustrations Bratislava (BIB), the oldest illustration contest in the world. That is why two conferences of IBBY INSTITUTE BRATISLAVA will always take place in a week during the opening o0f Biennale of illustration Bratislava. Strengthening of "friendship" between those two is natural. BIB already in the beginning was based on co-operation with IBBY, and during 50 years of its existence it has been based on. BIB has fulfilled a remarkable role in building high quality art of books both in Slovakia and abroad. The conferences of IBBY INSTITUTE BRATISLAVA become an important complement of BIB. They will point out how to stimulate and cultivate processes connecting a person with a book and with the art of books.

Materials of conferences in Bratislava or else where we organize will be gradually accessible on web in BIBIANA, the international house of arts for children in the department of the Centre of Literature, Reading and Slovak Section of IBBY, in bilingual Slovak and English forms. That way they can beneficial not only for Slovaks but also for the international audience, that mean also for other IBBY sections. The same we will plan with other activities of IBBY INSTITUTE BRATISLAVA – artistic and educational programmes we want to develop.

Timotea Vráblová

President of the Slovak section IBBY and the founder of IBBY INSTITUTE BRATISLAVA

IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA má slúžiť ako medzinárodné centrum pre výskum a rozvoj kultivovaného čítania (odlišujeme ho od čítania s porozumením), ktorého zakladateľskými organizáciami sú BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti a Slovenská sekcia IBBY. Inštitút je pritom úzko prepojený s IBBY a poskytuje platformu pre spoluprácu členských krajín IBBY, iniciuje aktivity na medzinárodnej úrovni na verejných a odborných fórach. Zameriava sa na vzdelávaciu činnosť. Tento **status bol prijatý na zasadnutí Výkonného výboru IBBY v Aucklande v roku 2016. Od roku 2018 je IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA súčasťou Centra detskej literatúry, čítania a Slovenskej sekcie IBBY**. Činnosť IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA sa môže teda opierať o dve významné spojenia.

IBBY INSTITUTE BRATISLAVA was established to function as an international centre for research and development of cultivated or reflective reading. The establishing organisation are BIBIANA, international house of arts for children and Slovak Section IBBY. The INSTITUTE is tightly connected with IBBY, and create the platform for co-operation of all countries, IBBY members, initiates international activities in public and professional fora. It is intended to develop educational and artistic activities. That **status was accepted by IBBY Executive Committee during the session in Auckland in 2016. Since 2018 the IBBY INSTITUTE BRATISLAVA is a part of the Centre of children´s literature, reading and Slovak section IBBY**. Activities of the IBBY INSTITUTE BRATISLAVA could lean on two significant connection.

Predsedkyňa/Chairman

Timotea Vráblová
(Slovenská republika/Slovak Republic)

Členovia/Members

Murti Bunanta
(Indonézska republika/The Republic of Indonesia)

Valerie Coghlan
(Írska republika/The Republic of Ireland)

Paul Dakin
(Spojené kráľovstvo/United Kingdom)

María Jesús Gil Iglesias
(Španielske kráľovstvo/The Kingdom of Spain)

Zoltán Mátyus
(Slovenská republika/Slovak Republic)

Akoss Ofori Mensah
(Ghanská republika/The Republic of Ghana)

Junko Yokota
(Spojené štáty americké/United States of America)

Už v roku **2014** získala BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti, grant z UNESCO na vytvorenie virtuálneho centra zameraného na podporu čítania detí. Tento grant odborne zastrešovala Slovenská sekcia IBBY a jeho garantkou bola Timotea Vráblová. Projekt sa volal **STOP READING CRISIS**, jeho cieľom bolo vytvorenie medzinárodného virtuálneho centra podpory čítania a orientácia na rozvoj medzinárodných tréningových programov na zvyšovanie čitateľskej gramotnosti detí. Realizácia projektu sa predpokladala v BIBIANE, medzinárodnom dome umenia pre deti, sídle Slovenskej sekcie IBBY.

Projekt bol odštartovaný v Bruseli v spolupráci s Európskou komisiou pre kultúru a vzdelávanie a Stálym zastúpením SR v EÚ **8. 12. 2014** medzinárodným workshopom **STOP READING CRISIS**. Medzinárodný workshop STOP READING CRISIS bol zameraný na problém narastajúcej krízy čitateľskej gramotnosti v Európe. Na workshope vystúpili odborníci s cieľom priniesť nielen analýzu situácie, ale aj víziu riešenia tohto problému v Európe. Slovensko zastupovala prezidentka Slovenskej sekcie IBBY Timotea Vráblová, ktorá workshop dramaturgicky pripravila. Na workshope vystúpil aj prezident IBBY belgický spisovateľ Wally de Donker, švédska odborníčka v oblasti psychológie čítania Gunilla Ekmanová, Karel Barták, koordinátor projektu Kreatívna Európa z Európskej komisie pre vzdelávanie a kultúru, Cinzia Laurelli z talianskej nadácie Carla Collodiho, ktorá je zameraná na propagáciu čítania. Jeho pokračovaním bola výstava BIB. Workshop bol dostupný virtuálne prostredníctvom webstreamingu. V čase konania ho videli účastníci zo 75 krajín.

Ďalším krokom bolo **vytvorenie IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA**. Otvorený bol **29. 8. 2015** open-air festivalom Knižné hody s podtitulom Svet zachránia rozprávky. Vystúpili na ňom významní spisovatelia, ilustrátori, herci. Deti mali možnosť počúvať rozhlasové rozprávky na vybraných stanovištiach mesta, kam ich zaviezol vláčik Prešporáčik. Okrem toho boli na Hviezdoslavovom námestí pripravené rôzne typy dielní, súťaží a aktivít (maratónsky beh podľa rozprávky), prostredníctvom ktorých sa deti, rodičia a celá kultúrna verejnosť mohli zoznámiť s rôznymi tvorivými formami práce s knihou a vnímať čítanie v širšom kontexte, než ho ponúka bežná školská prax.

IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA potom pokračoval dvoma medzinárodnými konferenciami, zameranými na problematiku čítania, na ktorých vystúpilo 19 domácich a zahraničných odborníkov. Konferencie boli určené širokej verejnosti: rodičom, knihovníkom, učiteľom, pracovníkom s deťmi, odborníkom na literatúru pre deti a mládež a na príbuzné disciplíny, ktoré sa čítania a práce s knihou týkajú. Cieľom bolo tiež zoznámiť širšiu verejnosť s pohľadom významných domácich a zahraničných odborníkov.

Konferencia **Vidíme rozlične alebo Ako čítať detské obrázkové knižky (30. 8. 2015)** sa zamerala na to, ako možno vnímať obrázkovú knižku a ako z nej pri čítaní s deťmi najviac vyťažiť pre ich vzťah k čítaniu, pre rozvoj ich osobnosti a pre vzájomné vzťahy v rodine či komunite. Cieľom bolo tiež sprostredkovať vnímanie a formu vizuálneho vyjadrenia rozmanitých kultúr.

Konferencia Stop kríze čítania! (31. 8. 2015) bola zameraná nielen na problematiku propagácie čítania, ale najmä na predstavenie tých problémov, ktoré sa týkajú procesu čítania a kultivovaného čítania, teda čítania s hlbokým či hlbším porozumením. Cieľom bolo tiež sprostredkovať najnovšie poznatky o tom, v čom vlastne a ako čítanie rozvíja osobnosť dieťaťa, predstaviť proces čítania ako ho nepoznáme alebo poznáme len okrajovo a zoznámiť širšiu verejnosť s pohľadom významných domácich a zahraničných odborníkov.

Dňa 10. 12. 2015 sa v Bruseli uskutočnil medzinárodný **tele-seminár Translation Forum Children´s Literature: values, models and their translation** (Prekladateľské fórum o detskej literatúre: hodnoty, modely a ich pretlmočenie), ktorý bol zároveň prenášaný do Luxemburska, a tiež medzinárodne vysielaný prostredníctvom webstreamu. Seminár organizoval DG TRANSLATION EU v spolupráci s BIBIANOU, medzinárodným domom umenia pre deti a IBBY INŠTITÚTOM BRATISLAVA. Slovensko zastupovala prezidentka Slovenskej sekcie IBBY Timotea Vráblová, ktorá seminár dramaturgicky pripravila. Na seminári vystúpila aj riaditeľka Ceny Astrid Lindgren Helen Sigelandová a švédska odborníčka v oblasti psychológie čítania Gunilla Ekmanová. Seminár sa uskutočnil v Bruseli, v budove DG TRANSLATION EU, bol zároveň otváracím podujatím výstavy ilustrácií z Bienále ilustrácií Bratislava. BIB bol prezentovaný ako významný projekt, ktorý sa prostredníctvom podpory kvalitnej ilustračnej tvorby tiež podieľa na budovaní vzťahu dieťaťa s knihou.

V septembri v roku **2016** na Medzinárodnom kongrese IBBY v Aucklande bol IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA vo svojej podobe **prijatý na Výkonom výbore IBBY**. Zároveň sa na kongrese začala príprava dvoch medzinárodných konferencií a sprievodných podujatí IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA 2017.

V roku 2016 si Ministerstvo zahraničných vecí SR vybralo **BIB a IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA na prezentáciu Slovenska v rámci Predsedníctva SR v EÚ**. Timotea Vráblová bola poverená vytvoriť sériu podujatí, ktoré boli prezentované ako sprievodné podujatia Predsedníctva. Boli vytvorené štyri podujatia, ktoré organizovalo Stále zastúpenie SR pri EÚ, Európska rada – Knižnica pre prekladateľov, BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti a IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA: 5. 10. 2016 sa uskutočnili dva literárne workshopy s Beatou Panákovou a Timoteou Vráblovou v Európskej škole v Bruseli. Vyústili do výtvarnej súťaže. Výtvarné práce detí a následný plagát z víťazných prác boli prezentované na výstave v Bruseli v Európskej rade v budove LEX v decembri 2016. Dňa 6. 10. 2016 sa uskutočnilo otvorenie výstavy BIB v Bruseli v Európskej rade v budove LEX v priestoroch Knižnice prekladateľov. BIB bolo reprezentované generálnou komisárkou BIB Zuzanou Jarošovou, ktorá bola jednou z hostí otvárajúcich expozíciu. Súčasťou otvorenia bola aj recepcia s prezentáciou tradičných slovenských jedál, ktorú pripravilo oddelenie slovenských prekladateľov pri Európskej rade. Výstava trvala do konca januára 2017. Dňa 6. 10. 2016 sa uskutočnil aj medzinárodný seminár **Transferring Values and the Value of Transferring** (Prenášanie hodnôt a hodnota prenosu), ktorý sa konal v Bruseli v prednáškovej sále Európskej komisie v budove LEX a zúčastnilo sa ho vyše 60 ľudí. Na seminári vystúpili: Valerie Coghlanová, prezidentka medzinárodného časopisu BOOKBIRD (časopis IBBY venovaný knižnej kultúre pre deti a mládež), Helen Sigelandová, riaditeľka Ceny Astrid Lindgren, Beata Panáková, autorka, prekladateľka, dramaturgička RTVS a Timotea Vráblová.

V roku **2017** pokračovali konferencie v Bratislave. Začala sa tradícia **Hudobného salónu**, ktorý je pripomienkou významu dlhej tradície spoločného muzicírovania

v kultúre ľudstva i v samotnej Bratislave. Je stretnutím hudobných a tanečných profesionálov a laikov – kolegov a priateľov z členských krajín IBBY. Pripomína význam ľudskej spolupatričnosti a priateľstva pri dosahovaní významných cieľov. Aj preto sa spája s odovzdávaním významného ocenenia, ktoré udeľuje BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti a Slovenská sekcia IBBY – Plakety Ľudmily Podjavorinskej. Odovzdáva sa za výnimočnú podporu a spoluprácu pri rozvíjaní a šírení hodnôt slovenskej kultúry pre deti a mládež v zahraničí. V roku 2016 dostala ocenenie Milena Šubrtová, významná česká literárna vedkyňa a vysokoškolská pedagogička a Ellis Vance, stály člen Výkonného výboru IBBY. V programe vystúpili Ellis Vance, Björn Sundmark, Timotea Vráblová, klaviristka Hana Muchová, flautistka Jana Mikulčíková a tanečná skupina Viery Sádovskej.

Paralelne s programom BIB-u pokračovali konferencie IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA. Konferencia o ilustračnej tvorbe a tvorbe obrázkových kníh **Nakukni poza obrázok, čo vidíš?** dňa 5. 9. 2017 bola zameraná na symbolický jazyk vo vizuálnom stvárnení a na problémy s jeho dekódovaním. Na to, ako cez obrázok možno rozvíjať symbolické myslenie, hoci aj sledovaním takých tém, ako je identita človeka či identita kolektívu. Hostia konferencie poukazovali na to, s čím súvisí v kultúrnom myslení človeka a akými rôznymi prostriedkami ju ilustrátori podávajú. Zazneli aj príspevky na tému psychosociálneho vývinu detí. Ako sa dá stimulovať kognitívny či emocionálny vývin u dieťaťa? Sú to zázraky. Deti s úžasom objavujú ako ilustrácia vyjadruje ich myšlienky alebo naopak, stáva sa východiskom k ich vlastným úvahám, dokonca im pomáha sformulovať myšlienky a vyjadriť sa. Ilustrácie môžu pozitívne pôsobiť na verbálny prejav dieťaťa. Pozornosť bola venovaná aj výtvarnému stvárneniu komplikovaných tém a tomu, ako s ilustráciami pracovať tak, aby sme na dieťa pôsobili stimulačne a konštruktívne.

Konferencia **Poď si čítať v knižke aj v živote! (Čítanie a vývin dieťaťa)** dňa 6. 9. 2017 bola venovaná otázkam, ktoré súvisia s čítaním priamo i nepriamo. Niekedy sa sťažujeme na to, že ľudia nečítajú, alebo že sa vytráca kultúra čítania, no zabúdame, že čítanie je zložitý, komplexný proces, na ktorý sa dieťa pripravuje aj nepriamo: napríklad keď sa rozvíja jeho motorika, vnímanie pohybu alebo jeho muzikalita, schopnosť sledovať priestor zvukov a zvuky v priestore. A keď je v kontakte s fyzickým svetom. Nielen virtuálne. Skutočne. Skúsenosti hudobníka, tanečnej pedagogičky a scénografky inšpirovali k tomu, ako tento kontakt s fyzickou realitou posilniť. Napokon, čo je vlastne tvorivé čítanie? Ako ho pestovať? Cez témy? Cez umelecké podnety? Pravidelnou činnosťou? Napríklad v kluboch?

29. novembra 2017 bol Uznesením vlády Slovenskej republiky schválený vznik Centra detskej literatúry, čítania a Slovenskej sekcie IBBY. Zriaďovateľom Centra sa stalo Ministerstvo kultúry SR a Centrum bolo zriadené v BIBIANE, medzinárodnom dome umenia pre deti. Jeho súčasťou sa stal aj IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA. Centrum začalo svoju činnosť 1. 1. 2018. Zameriava sa na budovanie a pestovanie kultúry čítania na Slovensku a pozitívne ovplyvňovanie stavu v čítaní detskej populácie. Jeho náplňou je umelecká, vzdelávacia a vydavateľská činnosť. Organizuje vlastné programy zamerané na kultúru čítania, posilňuje spojenie literatúry, ilustrácie a divadla a vytvára jednotnú platformu na výchovu detí vo všetkých oblastiach umenia.

Súčasťou Centra je IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA, prostredníctvom ktorého sa rozvíja spolupráca s odborníkmi združenými v Medzinárodnej únii pre detskú knihu (IBBY) a ďalšími príbuznými organizáciami. Jeho úlohou je rozširovať poznatky z domáceho a zahraničného výskumu o problematike čítania.

V dňoch 28. 8. – 1. 9. 2019 sa Timotea Vráblová zúčastnila 5. celoafrickej konferencie IBBY v Accre v Ghane, aby reprezentovala Slovenskú sekciu IBBY a IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA v BIBIANE, predniesla príspevok na tému Význam BIB-u a IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA v krajinách Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY).

Rok 2019 sa opäť nesie v znamení medzinárodných konferencií. Tradične ich otvára Hudobný salón 21. 10. v Zichyho paláci. V programe vystúpia Ellis Vance, Björn Sundmark a Timotea Vráblová. BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti a Slovenská sekcia IBBY udelí v tomto roku Plaketu Ľudmily Podjavorinskej za výnimočnú podporu a spoluprácu pri rozvíjaní a šírení hodnôt slovenskej kultúry pre deti a mládež v zahraničí – Akoss Ofori Mensah z Ghany a Zdeňkovi Freislebenovi z Čiech.

Already in 2014 BIBIANA, the International House of Art for Children, received a UNESCO grant to create a virtual center focused on reading promotion among children. This grant was under the professional umbrella of IBBY Slovak Section and Timotea Vráblová was the guarantor. The project title was STOP READING CRISIS; its goal was creating an international virtual center for reading promotion and for development of international training programs to enhance reading literacy in children. The implementation of the project was envisioned in BIBIANA, the International House of Art for Children, and IBBY Slovak Section.

The project was launched in Brussels in cooperation with the EU Commission for Culture and Education and the Permanent Representation of SR to the EU on 8 December 2014 through an international workshop STOP READING CRISIS. The workshop STOP READING CRISIS focused on the issue of the growing reading literacy crisis in Europe. Presentations were made by experts not only to analyze the situation but also to outline a vision of how to address the problem in Europe. Slovakia was represented by the President of IBBY Slovak Section, Timotea Vráblová, who also designed the dramaturgy of the workshop. The workshop was addressed also by the IBBY President, Belgian writer Wally de Donker; a Swedish expert in reading psychology, Gunilla Ekman; coordinator of the project Creative Europe from EU for education and culture, Karel Barták, and an official from the Italian Carlo Colodi Foundation for reading promotion, Cinzia Laurelli. A follow-up activity was an exhibition on BIB, as the oldest international competition in illustration that has significantly influenced book culture across the world in the past 50 years. The workshop could be virtually accessed via web streaming. The workshop, while it was in progress, was seen by participants from 75 countries (including Africa).

Starting the IBBY INSTITUTE BRATISLAVA was the following action. The opening ceremony was held on 29 August 2015 at an open-air festival the BOOK Feast with the subtitle Tales will rescue the world. Leading writers, illustrators and actors made presentations. Children could listen to radio stories at selected sites within the city to which they were driven by the Prešporáčik train. Besides all that, activities were prepared at Hviezdoslavovo Square including various kinds of workshops, competitions and activities (a Marathon run to a fairy tale) to acquaint children, parents and the entire cultural public with various creative forms of using books and perceiving reading in a broader setting than what is offered in ordinary school activities.

The IBBY INSTITUTE BRATISLAVA then followed up with two international conferences focusing on reading with presentations given by 19 national and international experts. The conferences were intended for the general public including parents, librarians, teachers, youth and child workers, experts in literature for children and youth and related areas that are associated with reading and working with books. The purpose also was to present to the public the views of leading national and international experts.

The conference We see things differently of How to read children's picture books (30 August 2015) focused on how to best perceive a picture book and,

while reading it with children, how to get the most out of it for the sake of children's relationship to reading, for their personal development and for mutual relationships within the family and community. Another goal was to present the perceptions and forms of visual expression in diverse cultures.

The conference Stop Reading Crisis! (31 August 2015) focused on reading; not just reading promotion but specifically on presentation of aspects of the reading process and refined reading, meaning reading with profound or more profound comprehension. The goal was also to present the newest knowledge about through what and how reading develops a child's personality, to present the reading process they way we do not know it or how we know it just superficially, and to present to the broader public the views of leading national and international experts.

Brussels, 10 December 2015, was the venue for an international **tele-seminar Translation Forum Children´s Literature: values, models and their translation** that was also televised to Luxembourg and internationally via web stream. The seminar was organized by DG Translation EU in cooperation with BIBIANA, the International House of Art for Children, and IBBY INSTITUTE BRATISLAVA. Slovakia was represented by the President of IBBY Slovak Section, Timotea Vráblová, who designed the dramaturgy of the seminar. The Director of the Astrid Lindgren Memorial Award, Helen Sigeland, and a Swedish expert on reading psychology, Gunilla Ekman, presented remarks. The seminar took place in Brussels, in the building of DG TRANSLATION EU. The seminar concurrently was an opening event to a BIB exhibition. BIB was presented as an important project that has also been contributing to development of the child-book relationship through promotion of quality illustration art.

In September 2016 at the International IBBY Congress in Auckland, the status of the IBBY INSTITUTE BRATISLAVA was accepted by the IBBY Executive Committee. Preparations for two international conferences and accompanying events by the IBBY INSTITUTE BRATISLAVA 2017 also started at the congress.

In 2016 the Ministry of Foreign and European Affairs SR selected BIB and IBBY INSTITUTE BRATISLAVA for presentation of Slovakia within the Slovak Presidency of the Council of the EU. Timotea Vráblová was charged with developing a series of events that were presented as accompanying events to the Slovak Presidency. There were four events and they were organized by the Permanent Representation of SR to the EU, The European Council – Library for Translators, BIBIANA, the International House of Art for Children, and IBBY INSTITUTE BRATISLAVA. On 5 October 2016 two literary workshops were held with Beata Panáková and Timotea Vráblová at the European School in Brussels and included an art competition. The works by children and a poster that was compiled from the winning works were presented at an exhibition in Brussels, European Council, in the LEX building in December 2016. On 6 October 2016 a BIB exhibition was opened in Brussels, European Council, LEX building in the premises of the Library for Translators. BIB was presented by the BIB Commissioner General, Zuzana Jarošová, who was among the guests opening the exhibition. The opening ceremony was followed by a reception with presentation of traditional Slovak food that was prepared by the department of Slovak translators with the European Council. The exhibition was open till the end of January 2017. On 6 October 2016 an international seminar, **Transferring Values and the Value of Transferring**, took place in Brussels in the lecture hall of the European Commission in LEX building and was attended by more than 60 people. Presentations were given by: Valerie Coghlan, President of the BOOKBIRD international journal (IBBY jour-

nal on book culture for children and young people); Helen Sigeland, Director of Astrid Lindgren Memorial Award; Beata Panáková (author, translator, dramaturge from RTVS); and Timotea Vráblová.

In **2017** IBBY INSTITUTE BRATISLAVA continued in meeting the experts of IBBY and presenting their experiences during the conferences v Bratislave. We started a new tradition including **Music Salon** into the programme. We want to commemorate and make alive long and significant tradition in the cultural history of mankind, and also in the city of Bratislava herself: making music together. The Music Salon is a meeting space for professional musicians and dancer with amateurs – colleagues and friends from IBBY countries and whereby. It is to point out the message of human fellowship a friendship at reaching far distant and excellent goals. That is why it is connected with awarding. The important award Plaquette of Ľudmila Podjavorinská is given by BIBIANA, international house for children and Slovak section IBBY for excellent co-operation and support in building and enhancing values of Slovak culture for children and young adults. In 2016 Milena Šubrtová, accomplished Czech literary scholar and university teacher a Ellis Vance, a permanent member and the Treasurer of IBBY Executive Committee was given the award. Ellis Vance, Björn Sundmark and Timotea Vráblová as IBBY colleagues and friends performed with pianist Hana Muchová, flutist Jana Mikulčíková and Viera Sádovská ´s group.

Programme of the IBBY INSTITUTE BRATISLAVA conferences continued paralelly to the programme of BIB. The conference **Seeing Beyond Pictures (5 September 2017)** described the intention to think how a picture can develop symbolic thinking, maybe through topics related to and issue of personal or collective identity. It was also focused to point out the problems with de-coding visual symbolic language. Speakers showed important connections in cultural mind and ways what illustrators use to convey it. They also reflected psychological and social children´s development How can we stimulate cognitive and emotional development in a child? They are always miracles Children are in awe to find out an illustration has a power to express their thoughts or vice versa it becomes a starting point for their reflections and what more, it helps them to articulate their thoughts and express themselves. Illustrations can influence positively their ability of verbal communication. We also target more complex or complicated subjects depicted through a mean of illustrations, and talk how to demonstrate those topics in a stimulating and constructive way, not in negativistic or destructive way.

Conference **Reading within the Life Context (Reading and Childhood Development)** on **6. September 2017** was aimed at issues relating to reading both in a direct and non-direct ways. We use to complain nowadays people do not read or we lose standard of a culture of reading. But saying those negative statements sometimes we forget that reading is a complex process, and for being able to read we need to cultivate our skills in various life contexts. Particularly for a child it means that reading is influenced by development of her or his visual or motor functions, movement perception or musicality and ability to recognize space of sounds and sounds in a space. For that, for all of us, it is important to have a contact with physical reality. Not only virtually. But really. Experiences of a musician, dance pedagogue, stage designer inspired the audience to some ways how to such a contact with the physical reality develop or strengthen. Anyway, in the end, what is a creative reading for? How to develop it? Through topics? Through impulses of arts? Through regular activities with children? In clubs particularly?

On 29th November 2017 the Goverment of the Slovak Republic adopted an act about establishing he Centre for Children's Literature, Reading and SK IBBY. The establishment was given to the Ministry of Culture SR and the Centre was created in BIBIANA, International House of Art for Children.

The Centre focuses on building and cultivating the culture of reading in Slovakia and will positively influence the reading of the children population. The target group is preferably children in early childhood, pre-school and elementary school age. Its content is artistic, educational and publishing activities. It organizes its own programs on reading culture; strengthens the combination of literature, illustration and theatre, and creates a unified platform for the education of children in all areas of art.

The Centre for Children's Literature, Reading and SK IBBY includes IBBY INSTITUTE BRATISLAVA. It serves as International Centre for the Development of cultured Reading, the founding organisations of which are the Slovak Section of IBBY and BIBIANA, the International House of Art for Children. The Institute is closely interconnected with IBBY and provides a platform for IBBY member countries to cooperate. It initiates activities at international level in public and professional forums. The activities of the Institute include co-operation with experts on reading from different professional contexts, the organisation of international conferences on reading, and enhancing knowledge and experiences on reading from wide world research.

On 28th August – 1st September 2019 Timotea Vráblová participated in 5th African IBBY Conferencie in Accra in Ghana, where she spoke about the significance of BIB and shared the vision of IBBY INSTITUTE BRATISLAVA and its importance to use the extraordinary capacity of experts IBBY to bring solutions in reading crisis in the world.

October 2019 is a time for meeting the IBBY related people from different parts of world again in Bratislava. We start, now already traditionally with Music salon on the 21st October in the Palace of Zichies. Ellis Vance, Björn Sundmark and Timotea Vráblová will meet in the programme with a pianist Hana Muchová, flutist Jana Mikulčíková and Viera Sadovská Dance Gorup. BIBIANA, International House of Art for Children and Slovak section IBBY give Plaque of Ľudmila Podjavorinska to Ms. Akoss Ofori Mensah from Ghana and Mr. Zdeněk Freisleben from Czech Republic.

22. okóbra 2019/22nd October 2019

„ČO VIDÍME A ČO NEVIDÍME.“
PRÍBEH V OBRÁZKOVEJ KNIŽKE.

“WHAT WE CAN SEE AND WHAT WE CANNOT SEE.“
THE STORY IN A PICTURE BOOK.

8.30 – 9.00 Prezentácia/Presentation

9.00 Otvorenie/Opening

Peter Tvrdoň, riaditeľ BIBIANY, medzinárodného domu umenia pre deti

The director of BIBIANA, the International House of Art for Children

Timotea Vráblová (Slovenská republika/Slovak Republic)
Cesta z LABYRINTU do priestoru ŽIVOTA? Vizuálny príbeh a jeho presah v životnom priestore dieťaťa.

A Way from LABYRINTH into the Space of LIFE? Visual Story in Child´s Life Space and its Transferring Value.

JEDEN KUK/PEEKABOO

Margaret Anne Suggs (Írsko/Republic of Ireland)
Priblížme sa k ideálom a ku kultúre shakerov cez Abecedárik.

Exploring Shaker Ideals and Culture through an Abecedarius.

Prestávka/Break

DVA KUKY/ PEEKABOO x 2

Milena Šubrtová (Česká republika/Czech Republic)
Svet v obrazových príbehoch Pavla Čecha.

World in Pavel Čech´s Picture Stories.

María Jesús Gil Iglesias (Španielske kráľovstvo/The Kingdom of Spain)
Keď sa v obrázkových knižkách spája text s ilustráciou.

Combining Text and Illustration in Picture Books.

ŠTYRI NAKUKNUTIA/FOUR GLIMPSES

Tilka Jamnik (Slovinská republika/The Republic of Slovenia)
Obrázková knižka pri čítaní medzi generáciami.

Picture-book in the Project of the Intergenerational Reading.

KUK A BUCH/PEEKABOO – BANG

12.30 – 13.40 Obed/Lunch

Akoss Ofori-Mensah (Ghanská republika/Republic of Ghana)
Úžasná maminkina prikrývka.

Mama's Amazing Cover Cloth.

POHĽAD NA VIACEJ STRÁN/LOOKING AT MORE DIRECTIONS

Markéta Andričíková (Slovenská republika/Slovak Republic)
Od príbehu k výtvarnému umeniu a naopak. (Nad knihami Jany Bodnárovej *Moja prvá galéria* a Moniky Kompaníkovej *Kde je Ester N?)*

From Story to Fine Art and Vice Versa. (Over the Books by Jana Bodnárová *My First Gallery* and Monika Kompaníková *Where Is Ester N?)*

Björn Sundmark (Švédske kráľovstvo/The Kingdom of Sweden)
Vrah vrán: Ilustrácie Igora Olejnikova na hodinách tvorivého písania.

A Murder of Crows: Using Igor Oleynikov's Judges-Illustrations in a Creative Writing Class.

Josep Antoni Tàssies (Španielske kráľovstvo/The Kingdom of Spain)
Ukradnuté mená. Ilustrovaná reportáž o šikane.

Stolen Names. An Illustrated Report about Bullying.

OBRAZ NAKONIEC/PICTURE AT THE END

23. okóbra 2019/23rd October 2019

ČÍTANIE AKO TVORIVÝ PROCES

READING AS A CREATIVE PROCESS

..... a preto sa spolu
budeme stále ponárať
do jedného obrazu
....that is why again and again
we are going together
to dig in a picture

8.30 – 9.00 Prezentácia/Presentation

Timotea Vráblová (Slovenská republika/Slovak Republic)
Čo s tým morálnym ponaučením☺? Alebo od získavania informácií k ČÍTANIU.

What with the Moral☺? Or from Obtaing Information to READING.

Zoltán Mátyus (Slovenská republika/Slovak Republic)
Unikátny zázrak.

A Unique Miracle.

10.30 – 10.45 Prestávka/Break

Paul Dakin (Spojené kráľovstvo/United Kingdom)
Ponorme sa hlbšie: Intuícia pri písaní a pri čítaní.

Digging Deeper: Intuition in Writing and Reading.

12.00 – 13.00 Obed/Lunch

Kapka Kaneva (Bulharská republika/Republic of Bulgaria)
Vek má priestor v obraze. Alternatívne knižné formy ako tvorivý priestor pre čítanie.

Space Age fot the Image. Alternative Book Forms as a Creative Reading Space.

Zohreh Ghaeni (Iránska islamská republika/Islamic Repuclic of Iran)
Ako v Iráne pomohli obrázkové knižky deťom zasiahnutým traumou – Skúsenosti s projektom „Čítaj si so mnou".

How Picture Books Helped the Iranian Children in Trauma – "Read with Me" Experiences.

Beata Panáková (Slovenská republika/Slovak Republic)
Technika – reflexia – inšpirácia.

Technics – Reflection – Inspiration.

Miroslav Jindra (Česká republika/Czech Republic)
(Zne)užitie dramatickej výchovy vo výučbe ostatných predmetov.

(Ab)use of Drama Education in Teaching Other Subjects.

„ČO VIDÍME A ČO NEVIDÍME." PRÍBEH V OBRÁZKOVEJ KNIŽKE.

"WHAT WE CAN SEE AND WHAT WE CANNOT SEE." THE STORY IN A PICTURE BOOK.

Timotea Vráblová
(Slovenská republika/Slovak Republic)

Cesta z LABYRINTU do priestoru ŽIVOTA? Vizuálny príbeh a jeho presah v životnom priestore dieťaťa.

V našej dobe sa prikladá veľký význam vizuálnym podnetom. Technológie nám umožňujú ich dosah ešte rozšíriť. A predsa. Od (z)hluku impulzov k skutočnému zvnútornenému príbehu, ktorý by bol dostatočne podnetný pre náš život, vedie cesta. Príbeh v nás musí ožiť.

A Way from LABYRINTH into the Space of LIFE? Visual Story in Child´s Life Space and its Transferring Value.

In our modern age we consider visual stimulation being significantly important. What more, technologies enable us to expand the effect of it. Nevertheless, there is a journey to take, from an aggregate of impulses to a really internalized story. The story has to become alive in us.

Margaret Anne Suggs

Írsko/Republic of Ireland)

Priblížme sa k ideálom a ku kultúre shakerov cez Abecedárik.

Obrázková kniha môže mať silnú umeleckú výpovednú hodnotu. Môže byť tiež kvalitným nástrojom na vzdelávanie. Záleží od toho ako citlivo a premyslene v nej tvorca stvárnil svoj zámer. Už samotné umiestnenie textu zaváži. To, ako je použitá dvojstránka. A tiež aký štýl ilustrácií si zvolil autor. Toľko sa naučíme len tým, že sa pozeráme na celistvý koncept knihy. Na to, ako je v nej hlavná téma rozložená v jednotlivých obrázkoch. Alebo ako sú niektoré významy ukryté implicitne, poza to, čo je vyjadrené očividným spôsobom. Dozvieme sa viac než je schopný vypovedať samotný dej. Vezmime si knižku *Kráľovstvo Pokoja – abecedárik shakerov* (A Peaceable Kingdom – The Shakers Abecedarius), ktorá vychádza z kultúry tohto protestantského náboženského prúdu. V roku 1978 získala významnú Cenu bolognského veľtrhu. Pokúsime sa zhodnotiť jej farebnosť, obsah a typografiu. Tieto tri zložky obohatili jej celkovú výpoveď. Nádherné ilustrácie Martina a Alice Provensenovcov pripomínajú umenie shakerov. Zároveň odkrývajú príbeh, ktorý sa s ich kultúrou spája. Tvorcovia zvolili typografiu v elegantnom prevedení. Podnecuje nás zamýšľať sa nad rytmom a rýmom textov a svojím spôsobom nám navodzuje pocit tanca. Ich bohoslužba sa totiž s tancom spájala, pravidelne na bohoslužbách aj tancovali. Kultúra shakerov už dávno zanikla. A predsa, v tejto subtílne vytvorenej knižke sa ju podarilo uchovať aj pre nastávajúce generácie.

Exploring Shaker Ideals and Culture through an Abecedarius.

A picture book is a stronger piece of art, and a better quality teaching tool when it has been carefully and purposefully designed. Consideration should be given to the placement of text, the use of the double page spread, and importantly, the illustration style. By looking at the holistic design, the unity of theme, and the implicit meanings in picture books, we can learn much more than what the narrative states. Using *A Peaceable Kingdom – The Shaker Abecedarius*, Bologna Award-winner from 1978, we will review the colour, content and typography that adds layers to what the book sets out to express. The beautifully naive illustrations from Martin and Alice Provensen are strategically reminiscent of original Shaker art and also tell the story of the Shaker culture. The typography is elegantly designed to reflect the rhythm and rhyme of the text which in turn calls to mind the Shaker custom of regulated dancing. The Shaker culture, no longer a living culture, is preserved for future generations in this simple, but perfectly formed picture book.

Ilustrácia Margaret Anne Suggs ku knihe Šálka čaju (Cup of Tea) autora Eric LaBranche

Milena Šubrtová

(Česká republika/Czech Republic)

Svet v obrazových príbehoch Pavla Čecha.

Pavel Čech vstúpil do literatúry pre deti a mládež začiatkom 21. storočia ako autor ikonotextov určených najmladším čitateľom. V súčasnosti už jeho autorská tvorba obsahuje takmer dve desiatky titulov, významovo mnohovrstevnatých kníh, je nemožné pri nich presne určiť adresátov. Príspevok je zameraný na problematiku interpretácie Čechových autorských diel. Odkrýva ich archetypálne významy a poukazuje na recepčnú semiózu, čo môže byť podstatné pre pedagógov.

World in Pavel Čech´s Picture Stories.

Pavel Čech introduced himself as an author of icon texts dedicated to very young children in the beginning of 21st century. Up to now he has created almost twenty titles; semantically multilayer, it is not possible to determine their audience exactly. We will interpret some of his works and disclose some archetypal meanings. And we will show receptive semiosis, which can be useful mainly for teachers.

María Jesús Gil Iglesias
(Španielske kráľovstvo/The Kingdom of Spain)

Keď sa v obrázkových knižkách spája text s ilustráciou.

Ako dobre poprepájať ilustrácie a text – to býva pre editora podstatný oriešok. Je to však ako kľúčik k úspechu, ak chceme vydať peknú obrázkovú knižku. Ide totiž o to ako dobre zosúladiť dva kódové systémy – verbálny jazyk s vizuálnym.

Príbehy obrázkových kníh sú rozprávané na základe zjednotenia textu a ilustrácií a ich výpoveď ovplyvňuje aj grafické stvárnenie. Čítanie založené na vizuálnom zážitku je pre tento žáner kníh typické. To znamená, že čitateľ si príbeh interpretuje na základe toho, čo už je „mimo slov", teda nevypovedané textom. Preto aj v obrázkovej knižke nedochádza oddelene k interakcii medzi slovom a obrázkom.

Combining Text and Illustration in Picture Books.

How to integrate well the two main elements on the picture book: text and illustrations. This is a main challenge for an editor. The key to making a successful picture book: How to coordinate well two codes, visual and verbal languages.

Picture books are stories that integrate text and illustration, with a strong graphic preponderance. In this kind of books, the visual reading is essential and they need the reader to make a narrative interpretation beyond words. On picture books, the interaction between the word and the image cannot exist separately.

Tilka Jamnik

(Slovinská republika/The Republic of Slovenia)

Obrázková knižka pri čítaní medzi generáciami.

Sú projekty, ktoré podnecujú starších ľudí, aby sa zapojili do čítania s deťmi. S takýmito aktivitami prichádzajú obyčajne škôlky alebo knižnice. Niekedy sa role obrátia a mladí ľudia čítavajú tým starším v penziónoch a domovoch sociálnych služieb. Medzigeneračné stretnutia nad knihou môžu ľuďom emocionálne pomôcť. Prežijú radosť z hlasného čítania a zo vzájomných rozhovorov.

Budeme hovoriť o slovinskom projekte medzigeneračného čítania. Spojil mládež s dospelými a staršími ľuďmi. Čítali si knižky pre dospievajúcich ("medzigeneračné" romány, obrázkové knihy, básnické zbierky a pod.) Tiež čítali detské obrázkové knižky. Pritom dospeláci učili deti lepšie porozumieť textom a deti zasa dospelým približovali ilustrácie. Ukážeme si najlepšie slovinské obrázkové knižky, ktoré slovinské hnutie Červený odznak (Reading Badge) vybralo do tohto projektu.

Picture Books in the Project of the Intergenerational Reading.

There are some projects encouraging elder people to read to children in kindergartens and in public libraries. And there are more and more examples that young people read to elder people in retirement homes. All intergenerational reading possibilities could deepen the enjoyment of loud interpersonal reading and talking.

The paper will represent one of the Slovene projects of the intergenerational reading that tends to bring together young people and grown-up, elder people reading the same young adults literature ("intergenerational" novels, picture-books, poetry etc.) But they read together also just ordinary children's picture-books; grown-up teach children to read and to understand the texts, children teach adults to observe pictures. The paper will represent the use of some best Slovene picture-books in the project of the intergenerational reading organized by the Reading Badge, the Slovene reading movement.

Akoss Ofori-Mensah

(Ghanská republika/Republic of Ghana)

Úžasná maminkina prikrývka.

Viete o tom, že nádherné pestrofarebné prikrývky Afričaniek, ktoré nosia ako súčasť odevu, majú mnohostranné použitie? Aj ony symbolicky predstavujú vizuálny príbeh.

Mama's Amazing Cover Cloth.

Do you know that the beautiful multicolour African woman´s cover cloth has many uses? They also symbolically represent a visual story.

Markéta Andričíková
(Slovenská republika/Slovak Republic)

Od príbehu k výtvarnému umeniu a naopak. (Nad knihami Jany Bodnárovej *Moja prvá galéria* a Moniky Kompaníkovej *Kde je Ester N?*)

Ako blízko majú k sebe literatúra (pre deti) a výtvarné umenie? Už od antických čias bolo spoločnou podstatou literatúry a výtvarného umenia napodobňovanie skutočnosti. Zatiaľ čo v literatúre ako vo verbálnom umení vnímame naratívny potenciál (vyjadrenie dejov), vo výtvarných dielach ako v dielach vizuálnych, vnímame deskriptívny potenciál (vyjadrenie priestorových tvarov). Ak vezmeme do úvahy umeleckú tvorbu pre deti, rozdiely v spôsobe utvárania literárneho a výtvarného diela, využívanie rozličných vyjadrovacích prostriedkov, môžu u dieťaťa rozličným spôsobom utvárať aj jeho obrazotvornosť. Popri týchto rozdieloch medzi literatúrou a výtvarným umením chceme v príspevku prostredníctvom interpretácie dvoch diel súčasných slovenských autoriek poukázať na to, ako sa môžu vyjadrovacie prostriedky oboch druhov umenia spojiť do zaujímavého celku a sprostredkovať dieťaťu plnohodnotný zážitok i radosť z poznávania.

From Story to Fine Art and Vice Versa. (Over the Books by Jana Bodnárová *My First Gallery* and Monika Kompaníková *Where Is Ester N?*)

Are there any similarities between literature (for children) and fine-art? Mimetic principle in transforming the reality into artwork shows to be the common essence both for literature and fine-art since their classical antique period. Whereas in literature as in verbal art we perceive its narrative potential (expression of the action, story), in fine-art as in the visual art we perceive its descriptive potential (expression of spatial objects). The different creative approaches of literary work and fine-art work, the different „tools" for expressing the reality can also influence differently the development of the child's imagination. Besides these differences between literature and fine-art we aim to show how the expressive/refferential potential of both types of art can be integrated in concrete art-works (*My First Gallery* by Jana Bodnárová and *Where Is Ester N*? by Monika Kompaníková) and provide a child with valuable reading experience and sense perception.

Björn Sundmark

(Švédske kráľovstvo/The Kingdom of Sweden)

Vrah vrán: Ilustrácie Igora Olejnikova na hodinách tvorivého písania.

Chcel by som vám ukázať sériu obrázkov – dve sady ilustrácií Igora Olejnikova. Môžu sa používať pri vyučovaní literatúry a jazyka. Sú užitočné pre lepšie pochopenie toho, ako funguje literatúra a ako podnecuje našu tvorivosť. Obrázky som použil na workshope, na ktorom som pracoval s príbehom *Mŕtva cárovná a sedem bohatierov*, s ruskou verziou rozprávky o Snehulienke. Účastníkov som rozdelil na štvorčlenné skupiny. Ich úlohou bolo usporiadať náhodne vytvorené sety ilustrácií tak, aby vytvorili vety v príbehu. Na druhom workshope som sa zameral na Olejnikove ilustrácie ku knihe *Sudcovia* (Judges). Na každom z workshopov som pracoval s inou kohortou študentov. V jednom prípade išlo o stredoškolákov a v druhom o vysokoškolákov. Pozrieme sa na najzaujímavejšie výsledky ich práce a aj my si spoločne niečo skúsime.

A Murder of Crows: Using Igor Oleynikov's Judges-Illustrations in a Creative Writing Class.

In this presentation I show how sequences of pictures – in this case two sets of illustrations by Igor Oleynikov – can be used in two different but related ways in the teaching of literature and language: to create a better understanding of how literature works, and to stimulate creativity. In a first workshop, the focus was on a Russian version of Snow White, called *The Dead Tsarevna and Seven Bogatyrs*. The task, assigned to groups of four, was to arrange the randomly presented illustrations in such a way that the sequence made narrative sentence. The second workshop was devoted to Oleynikov's illustrations to *Judges*. The workshops were carried out with two different cohorts of students, one in secondary, and one tertiary education. The most interesting results will be presented in the lecture, but time will also be devoted to experiencing some of the tasks.

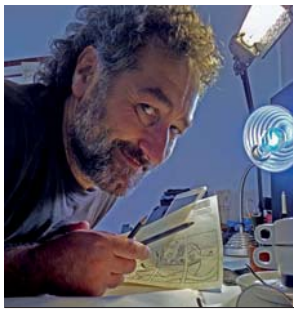

Josep Antoni Tàssies

(Španielske kráľovstvo/The Kingdom of Spain)

Ukradnuté mená. Ilustrovaná reportáž o šikane.

Ako môžeme hovoriť o šikane prostredníctvom obrázkovej knižky pre deti a mládež? Ako o tom hovoriť tak, aby sme sa dotkli identity, a aby sme pritom oslovili tie zhubné sily mocenských vzťahov, ktoré im, žiaľ, my dospeláci denne predvádzame? Ako vytvoriť dostatočný odstup cez kresbu, aby boli tieto náročné obsahy pre čitateľa prijateľné? Ako vtiahnuť čitateľa do knihy, aby sa stal on sám súčasťou riešenia? Ako sa stane novinárska reportáž, výzva k činu, obrázkovou knižkou pre deti a mládež?

Stolen Names. An Illustrated Report about Bullying.

How can we talk in a picture book for children and youth about bullying, right to identity and the harmfulness of power relations based on force we show them every day as adults? How can we construct some distance, by drawing, to make these contents affordable for the reader? How can we give the reader the power of being inside the book, to be a part of the solution? How a journalistic report, a call for action, becomes a picture book for young readers?

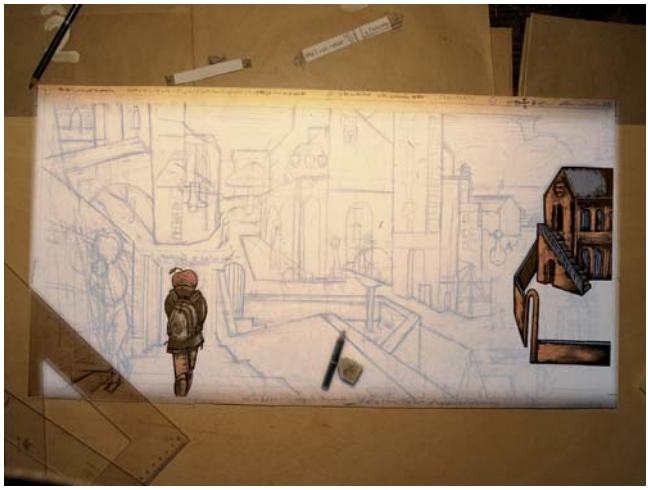

Ilustrácie z knižky Ukradnuté mená (Stolen Names) ilustroval Josep Antoni Tàssies

ČÍTANIE AKO TVORIVÝ PROCES

READING AS A CREATIVE PROCESS

..... a preto sa spolu
budeme stále ponárať
do jedného obrazu
....that is why again and again
we are going together
to dig in a picture

Timotea Vráblová
(Slovenská republika/Slovak Republic)

Čo s tým morálnym ponaučením☺? Alebo od získavania informácií k čítaniu.

Čo keby sme sa vybrali „od stola" priamo na miesto činu? Možno budeme vedieť jednotlivé prípady posúdiť trocha inak. Staneme sa očitými svedkami príbehu? Vytvoríme si svoj vlastný postoj, názor? Pozor, stretneme sa s veľkými zvieratami!

– – –

What with the Moral☺? Or from Obtain Information to Reading.

What about to set out for a way, to leave comfortable zone "from board "to forum actus? Perhaps, we will be able to review events from a different perspective. Will we become eyewitnesses of the stories? Will we create an attitude, or opinion on our own? Beware! We are going to meet great beasts!

Zoltán Mátyus

(Slovenská republika/Slovak Republic)

Unikátny zázrak

Nakuknúť do okien dejiska zázraku môžeme len bosými nohami našich duší. Vstupujeme totiž na tajuplné a sväté územie. Je úplne nové, nikým nepoznané. Práve teraz totiž vzniká. Vytvára koryto pre synergiu realít dvoch substancií. Diváka a scény. Poslucháča a hudby. Pozorovateľa a obrazu. A napokon i Čitateľa a Slova. Čitateľ sa síce stáva tak trochu prísediacim účastníkom na tom dejisku, no celý ten zázrak napokon prebieha v ňom samotnom. Subjekt sa tak stáva súčasne aj objektom. Pozorovaným – samotný pozorovateľ.

Vznik tajomnej, unikátnej reality. Tej našej, skrytej reality.

Vydajte sa so mnou na krátku cestu k vesmíru týchto mystérií. Možno to bude začiatok dlhej púte naprieč nepoznanými vesmírmi. Začiatok nikdy sa nekončiaceho dobrodružstva hľadania a objavenia a napokon spoznania tej najkrajšej galaxie zo všetkých. Tej našej vlastnej.

Rozpínajúcej sa medzi Nami a Slovom.

A Unique Miracle.

Our souls, only barefoot, may peep into a scenery of miracle. We indeed enter mysterious and holy place. A totally new place, unknow. It is just the very recent moment, when it is being created. It is formed like a channel for synergy of two substances. Spectator and scene. Listener and music. Observer and picture. And in the end also Reader and Word. Reader becomes at the same time also an associate participant at the scene, but only a little bit; in fact, the whole miracle is happening in him himself or her herself. Subject becomes an object at the same time. The one being observed becomes an observer.

Birth of mysterious, unique reality. Our reality, hidden reality.

Come along with me for a short journey towards a universe of such mysteries like that one. It may be a beginning of a longer way throughout unknown spaces. The beginning of never ending adventure of seeking and finding, and at the end also getting know the most beautiful galaxy of all. The one that belongs just to me.

Expanding between Me and Word.

Paul Dakin

(Spojené kráľovstvo/United Kingdom)

Ponorme sa hlbšie: Intuícia pri písaní a pri čítaní.

Čo nás poháňa k tomu, aby sme o niektorých témach písali? Prečo sa chceme o určitých myšlienkach, ľuďoch alebo udalostiach porozprávať? Volíme si to vedome? Je to náhodná voľba? Alebo je to výsledok procesu, o ktorom len hmlisto tušíme? Čo to povie čitateľovi o nás autoroch? Môžeme takýto skrytý proces spravovať, a použiť ho v prospech tvorivosti?

Čo podnieti dieťa alebo mladého človeka k tomu, aby si vybralo určitú knihu? Čo nám ich výber povie o čitateľovi? Môže sa mladý čitateľ vysporiadať s ťaživými problémami, ktoré sú preňho príliš boľavé alebo zaťažujúce? Spoločne sa vyberieme na miesta intuitivity, emócie, pamäti a do oblastí podvedomia v tvorivom procese písania a v interpretačnom akte čítania.

Digging Deeper: Intuition in Writing and Reading.

What prompts us to write about certain themes? Why do we want to discuss particular ideas, events or people? Is this the result of conscious choice, random chance, or another process about which we are only vaguely aware? What does this tell the reader about us? Can we harness such a hidden process to encourage creativity?

What makes a child or young person choose a specific book? What does this choice tell us about the reader? And can the young reader cope with difficult issues that may be painful or uncomfortable? In this presentation we will explore the place of intuition, emotion, memory, and the subconscious in the creative process of writing and the interpretative act of reading.

Kapka Kaneva
(Bulharská republika/Republic of Bulgaria)

Vek má priestor v obraze. Alternatívne knižné formy ako tvorivý priestor pre čítanie.

Budeme sa venovať alternatívnym knižným formám (ako pop-up, pohyblivé, trojdimenzionálne knižky, knihy – hry a knihy – hračky). Považujeme ich za priestor, ktorý vyžaduje alternatívne techniky čítania, a ktorý podporuje čitateľskú tvorivosť.

Kniha je priestorový objekt. Aj sama o sebe je však priestorom. Priestorom, do ktorého môže čitateľ preniknúť a zaujať ho. Alternatívne priestorové knižné formy sú ďalším krokom v tomto zmysle. Netradičné telá kníh si vyžadujú aj alternatívne prístupy k čítaniu. Proces čítania sa pri takýchto knihách mení na skutočne tvorivú skúsenosť, hru, výzvu, dobrodružstvo. Podporuje naše vnímanie a strháva našu pozornosť, či sme deti alebo dospelí. V rodine sa stáva dôležitým komunikačným nástrojom.

Umelci sa s myšlienkou knihy ako priestorového objektu zaoberajú už po celé stáročia. Idea plastického priestorového stvárnenia sa však začala realizovať až za posledných päťdesiat rokov. Predstavíme si jej tvorcov – Bruna Munariho, Kvetu Pacovskú, Katsumi Komagatu, Davida A. Cartera, Roberta Sabudu a Matthewa Reinharta, Louis-Marie Cumont, Antona Radevského, Yana Levieva. Ukážky z ich tvorby poukazujú na nesmierny tvorivý arzenál, ktorý roznecuje potenciál alternatívnych kníh.

Osobitnú pozornosť venujeme sériám projektov študentov Katedry knižnej, ilustračnej tvorby a grafiky Národnej akadémie umenia v Sofii. Od roku 2001 sú priestorové knižné formy súčasťou študijného programu na záver bakalárskeho štúdia. Tento predmet značne rozvíja umeleckú tvorivosť študentov.

Space Age for the Image. Alternative Book Forms as a Creative Reading Apace.

The paper analyses alternative book forms (such as pop-up, movable, three--dimensional, game and toy books) as a space that demands alternative reading techniques and stimulates the reader's creativity.

The book is an object in space. But it is also a space itself – a space that can be literally penetrated and inhabited by the reader. The alternative spatial book forms make an additional step in this direction. The non-traditional book bodies demand alternative ways of reading. The reading process within such book forms transforms into a real creative experience: a game, a challenge, and an adventure. It stimulates

and captures the attention of both children and parents and turns the spatial book into an important tool in the family communication.

Book artists considered this idea for centuries but perhaps the plastic approach to book design has come to its 'space age' within the last 50 years. The paper studies the achievements of book designers like Bruno Munari, Kveta Pacovska, Katsumi Komagata, David A. Carter, Robert Sabuda and Matthew Reinhart, Louis-Marie Cumont, Anton Radevsky, Yana Levieva. Examples of their work illustrate the immense creativity stimulating potential of alternative books.

Special attention is paid to a series of projects of students from department Book, Illustration, Printed Graphics in the National Academy of Arts, Sofia. Since 2001 the spatial book forms are a part of their school program in the last semester of bachelor's course, and have been provoking and developing their artistic creativity.

Zohreh Ghaeni

(Iránska islamská republika/Islamic Republic of Iran)

Ako v Iráne pomohli obrázkové knižky deťom zasiahnutým traumou – skúsenosti z projektu „Čítaj si so mnou".

Čítaj si so mnou" je projekt Inštitútu pre výskum dejín detskej literatúry (Institute for Research on the History of Children's Literature). Jeho cieľom je podnecovať čítanie u detí so špeciálnymi potrebami, alebo u tzv. rizikových skupín detí. Hlavným cieľom projektu je sprostredkovať kvalitné knihy deťom, ku ktorým by sa za bežných okolností nikdy nedostali. Sú to deti na ulici (mnohé tam nielen pracujú, ale aj žijú), sú to aj mladí ľudia, ktorí žijú v odľahlých a mimoriadne chudobných oblastiach Iránu. Veríme, že v knihách je veľká sila. Pomáhajú čitateľom napríklad premiestniť sa na iné miesto, do inej situácie, inej kvality života a zažiť niečo iné očami toho druhého.

Biblioterapia je jeden z programov projektu „Čítaj si so mnou". V tomto programe pomáhame deťom zasiahnutým traumou. Deťom, ktoré prežili traumatizujúce skúsenosti: prírodné katastrofy, fyzické, sexuálne a psychické násilie, ktoré sa stali obeťami zanedbávania (niektoré boli predávané), alebo sa stali obeťami násilia v rodinách či miestnej komunite. Tiež deťom, ktoré zažili vojnu. Tieto deti potrebujú prežiť bezpečie a láskyplnosť. Biblioterapia je teda zameraná na to, aby v nich prostredníctvom práce s knihou (cez vnútornú komunikáciu s postavami v príbehoch) iniciovala a podporila liečebný proces. Pri terapii je dôležitý aj výber vhodných kníh. Súčasťou práce odborníkov zapojených do projektu „Čítaj si so mnou" je pripraviť zoznamy kníh, ktoré by mohli poslúžiť pri terapeutickej práci.

Za ostatných desať rokov sme dosiahli dobré výsledky aj vďaka umelecky hodnotným obrázkovým knihám. V rámci nášho projektu sme vyškolili učiteľov, knihovníkov a rodičov. Naučili sme ich diagnostikovať príznaky a dôsledky posttraumatickej poruchy u detí, aby vedeli s nimi pomocou knižiek pracovať.

How Picture Books Helped the Iranian Children in Trauma – "Read with Me" Experiences.

"Read with me" is a project designed and implemented by the Institute for Research on the History of Children's Literature (IRHCL), to promote reading for/with disadvantaged children who are generally at risk. The main objective of "Read with me "is to make quality books accessible to children who normally don't have access to books, like street/working children, young adults or those living in remote and deprived areas of Iran. We believe books hold a great power. They allow the reader

to transport themselves to another place, another life, another situation, and experience things through someone else's eyes.

Bibliotherapy is one of Read with me programme to help children in trauma. Children who experience traumatic events such as natural disasters, Physical, sexual, or psychological abuse and neglect (including trafficking), family or community violence and Refugee and war experiences, need to feel safe and loved. Bibliotherapy seeks to begin and encourage the healing process in children as they relate and connect to characters within a book. Connecting children to appropriate books is one of the most crucial aspects of bibliotherapy. Read with me experts prepare a list of books including quality books which could be very helpful.

During the recent ten years, read with me could achieve a good result of sharing quality picture books with children in crisis through training the teachers and librarians and parents to diagnose symptoms or effects of post traumatic disorders in children and lead them to share picture books with them.

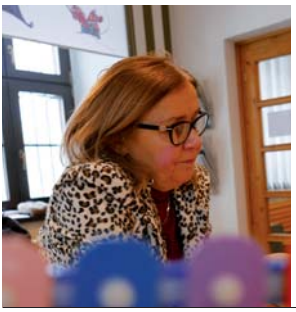

Beata Panáková

Slovenská republika/Slovak Republic)

Technika – reflexia – inšpirácia.

Zrakové a sluchové vnemy participujú na vnímaní umeleckého textu v rôznej miere a rôznym spôsobom podľa konkrétneho média a aktérov komunikácie. Vizuálny dizajn a zvukový dizajn majú v tomto komunikačnom procese mnohorakú funkciu. Príspevok na niekoľkých príkladoch predstavuje možnosti rozhlasovej adaptácie literárneho textu, kde zvukové stvárnenie je prostriedkom rozkrývajúcim estetické hodnoty a významy.

Technics – Reflection – Inspiration.

Visual and audio sensations participate in perception of artistic texts in varying extent and degrees according to the specific media and communication partners involved. Visual and audio design carry out many functions in the communication process. This report represents in several examples the possibilities of literary text radio adaptation, where the audio formation serves as means to reveal aesthetic values and meanings.

Miroslav Jindra

(Česká republika/Czech Republic)

(Zne)užitie dramatickej výchovy vo výučbe ostatných predmetov.

Vývin dramatickej výchovy v československom, a neskôr českom prostredí vyvolal rad zmien a tiež pôsobil na to, ako sa vyvíjalo chápanie tohto odboru. V priebehu rokov sa postupne začali objavovať tendencie ako využiť tento odbor a jeho metódy pri výučbe iných učebných predmetov. Pritom sa však zabúdalo, že sú k tomu potrebné aj dostatočné vedomosti z odboru divadelného umenia. Tak došlo k odklonu od výchovy a vzdelávania v oblasti divadelného umenia k osobnostným a sociálnym presahom, ktoré tento odbor ponúka. Uprednostnenie osobnostne-sociálneho významu dramatickej výchovy pred umením prinieslo problémy nielen v teoretickej rovine, ale aj v samotnej praxi.

V príspevku sa teda zaoberáme problematikou dramatickej výchovy a jej postavenia v súčasnej dobe.

(Ab)use of Drama Education in Teaching Other Subjects.

The development of drama education in the Czechoslovak and later Czech environment brought with it a number of changes and thus the understanding of this field. Gradually, there began to be a tendency to use this field as a method for teaching other subjects, but without sufficient knowledge of the performing arts. This development caused a shift from education in the field of performing arts to the personal and social overlaps that this field offers. Prioritizing the personal and social significance of drama education over art has brought a number of problems not only in theory but also in practice itself.

The paper deals with the issue of drama education and its position at present time.

PREDSTAVUJEME VÁM HOSTÍ NAŠICH KONFERENCIÍ
LET US INTRODUCE OUR SPEAKERS

Markéta Andričíková
(Slovenská republika/Slovak Republic)

Otázky symbolického jazyka, problematika mýtov a ich miesto v detskej kultúre pri budovaní spirituálneho rozmeru osobnosti patria k Markétiným kľúčovým výskumným témam. Citlivo pritom vníma aj ich vizuálne stvárnenie. (Napokon, sama vo voľnom čase maľuje.) Je autorkou výbornej knihy *V znamení premeny. Interpretačné štúdie o autorskej rozprávke*, v ktorej sa venuje práve takýmto problémom. Markéta Andričíková patrí k pozoruhodným a dynamickým osobnostiam v slovenskej literárnej vede. (Medzi jej osobnými záľubami nechýba tanec ☺.) Je vysokoškolská pedagogička, prekladateľka, zaoberá sa svetovou literatúrou a recepciou textov určených pre detského čitateľa. Veľkú pozornosť venuje propagácii čítania. Pôsobí na Katedre slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. So svojimi študentmi pracuje aj na projektoch, v ktorých kreatívnym spôsobom riešia problémy týkajúce sa sprístupnenia a porozumenia literárneho diela. Doma má troch vášnivých čitateľov: manžela Mariána (tiež literárneho vedca a prekladateľa) a synov Martina a Jakuba.

Markéta Andričíková is teacher and researcher at the Department of Slovak Studies, Slavonic Philologies and Communication, Faculty of Arts, Pavol Jozef Šafárik University in Košice, Slovakia. Her research interests include primarily literature for children and youth and within it the auctorial tales. She is the author of the monograph *In the Sign of Transformation (V znamení premeny. Interpretačné štúdie o autorskej rozprávke*. Modrý Peter 2013) that analyses and interpretes contemporary authorial tales. She also teaches the world literature and (western) culture. She is keen on drawing and dancing. She lives in Košice together with 3 passionate readers and art admirers – husband and 2 sons.

Paul Dakin

(Spojené kráľovstvo/United Kingdom)

Paul Dakin je spisovateľom a rečníkom. Mnoho rokov pôsobil ako rodinný lekár. Ako vyskoškolský učiteľ prednášal na Univerzite College London a na King's College London. Vyštudoval medicínu a literatúru, čo ho neskôr priviedlo k výskumnej činnosti v oblasti Medical Humanities. Tento odbor prednášal aj na spomínaných univerzitách. Stal sa tajomníkom Association for Medical Humanities (Asociácie humanitných vied v medicíne). Štúdium tohto interdisciplinárneho odboru je v Británii považované za dôležité pre kultivovanie komunikácie lekárov s pacientom. Literatúra a umenie sa pritom využívajú k tomu, aby lekár, ktorý je denne vystavený kontaktu s ľudskými problémami, vnútorne neotupel a dokázal do rozhovorov s pacientmi vkladať aj potrebnú mieru ľudskej empatie. Paul veľa publikuje v rôznych časopisoch, magazínoch a knihách. Žije na dedine severne od Londýna. Je ženatý, má tri deti a štyri vnúčatá. Vo svojom výskume sa venuje problematike hluchoty v literatúre. Rád športuje, chodieva na tréningy rugby, a venuje sa tiež silovým tréningom.

Paul Dakin is a writer and speaker. He worked for many years as a family doctor and trained medical students and postgraduate doctors at University College London and King's College London. Having completed a Master's degree in Literature and Medicine, he became the Secretary of the Association for Medical Humanities. Paul has published widely in journals, magazines, and books. He lives in a village to the north of London, and is married with three children and four grandchildren. Paul's research interest is the representation of deafness in literature. He enjoys rugby and weight training.

Zohreh Ghaeni

(Iránska islamská republika/Islamic Republic of Iran)

Zohreh sa narodila v Teheráne (1954). Vyštudovala Knihovedu a informatiku na Open University v Teheráne. Predmetom jej dizertačnej práce bol výskum „Ako 4-6 ročné deti v Iráne reagujú na obrázkové knihy".

V apríli roku 1997 získala štipendijný pobyt v Osake. V rámci neho študovala Súčasné ilustrácie starých ľudových rozprávok. Nasledoval štipendijný program v International Jugendbibliothek v Mníchove, kde pracovala na téme Medzikultúrna komunikácia v kontexte tvorby nemeckých a anglických obrázkových kníh. V rokoch 2002 – 2004 bola členkou medzinárodnej poroty Ceny Hansa Christiana Andersena a v októbri 2005 medzinárodnej poroty filmového festivalu CineKid, Amesterdam v Holandsku. V rokoch 2008 a 2010 pôsobila ako prezidentka medzinárodnej poroty Ceny Hansa Christiana Andersena. V rokoch 2013, 2015 a 2017 bola členkou medzinárodnej poroty pre udeľovanie Ceny Nami Concours v Južnej Kórei.

Napísala a vydala viacero odborných publikácií. Píše štúdie o detskej literatúre a o tom ako propagovať čítanie v chudobných regiónoch. V roku 2012 jej vyšla vedecká kniha *The children's book illustration* (Detská knižná ilustrácia).

V súčasnosti je raditeľkou Inštitútu pre výskum dejín detskej literatúry v Iráne (Institute for Research on the History of Children's Literature in Iran). Je tiež členkou Výkonného výboru IBBY (2016 – 2020). Venuje sa výskumu dejín detskej literatúry v Iráne a propagácii čítania v sociálne chudobných iránskych oblastiach v rámci projektu „Čítaj si so mnou" (Read with me). Tento projekt získal Cenu IBBY – Asahi v roku 2016 a bol tiež nominovaný na Cenu Astrid Lindgrenovej v rokoch 2017, 2018 a 2019.

Born in Tehran (1954), studied Librarianship and Information Science (M – .A) at Open University in Tehran. Her dissertation topic is "The responses of 4-6 year old Iranian children to Picture books".

Researched "The New Illustrations of Old Folktales" when accepted for fellowship program at the International Institute for Children's Literature, Osaka, and April 1997. Researched "The intercultural Communication in English and German Picture Books" when accepted for fellowship program at Internationale Jugendbiblithek München in 2000. Member of the International Jury of the H. Ch. Andersen Award, 2002 and 2004. Member of the International Jury of the CineKid film festival, Amesterdam, Holland, October 2005. Jury president of Hans Christian Andersen Awards 2008 and 2010. Member of the International Jury of the Nami concours, South Korea, 2013, 2015 and 2017.

She has published several books and articles about Children's literature and reading promotion in deprived areas. Her academic book *The children's book illustration* was published in 2012.

Currently she is the director of the Institute for Research on the History of Children's Literature in Iran and the IBBY Executive committee member (2016 – 2020), heading the "Historical childhood studies in Iran" research and leading the reading promotion project in deprived regions of Iran which is called: "Read with me". This project is awarded the IBBY-Asahi prize 2016 and nominated to Astrid Lindgren Memorial Award in 2017, 2018 and 2019.

Tilka Jamnik

(Slovinská republika/The Republic of Slovenia)

Tilka je naslovovzatou odborníčkou na propagáciu čítania s vysokým renomé doma i v zahraničí, kde prednáša i publikuje. Propagácii čítania sa venuje ako profesionálnej disciplíne nielen prakticky, ale aj teoreticky. Tilka Jamnik študovala francúzštinu a komparatívnu literatúru. Pracovala ako knihovníčka i riaditeľka knižnice (Pionirska knjižnica). Vydala tri knihy o vzdelávaní detí rôznych vekových kategórií v prostredí knižnice. Od roku 2010 je už na dôchodku, no stále pokračuje vo svojich aktivitách. Od roku 2009 je prezidentkou Slovinskej sekcie IBBY. Je autorkou odborných kníh zameraných na problematiku čítania v knižniciach a školách, napríklad *Literárna výchova v predškolských zariadeniach, Vzdelávanie v knižnici pre deti do 9 rokov*. Prednáša aj v zahraničí: Irán, Španielsko, India, Juhoafrická republika, Čína, Veľká Británia a Mexiko.

Tilka Jamnik (1952) studied comparative literature, from 1988 to 2011 she worked as a librarian in Pionirska knjižnica, the central children library in Slovenia, from 1993 to 1999 she was directress of the library, she is retired from 2010.
Her special occupation is motivating for reading and promotion of books for children and young adults. From this field she prepares lectures and workshops for teachers, librarians and parents. She has been developing several reading projects for all ages of population.

She is vice-president of the Slovene Reading Badge, the Slovene reading movement, and president of The Slovenian Section of IBBY since 2009.

María Jesús Gil Iglesias

(Španielske kráľovstvo/The Kingdom of Spain)

María Jesús je významnou odborníčkou a medzinárodnou konzultantkou literatúry. Pracuje ako redaktorka (Ediciones SM, Alfaguara, Altea, Santillana) a vysokoškolská učiteľka v Madride.

V rokoch 1996 – 2000 bola členkou Výkonného výboru IBBY. V rokoch 2009 – 2011 pôsobila ako prezidentka Španielskej sekcie IBBY. V roku 2010 predsedala 32. medzinárodnému kongresu IBBY v Santiagu de Compostela. V rokoch 2008 a 2010 bola členkou medzinárodnej poroty Ceny Hansa Christiana Andersena a v rokoch 2012 a 2014 jej prezidentkou. V roku 2014 pracovala ako členka medzinárodnej poroty Bienále ilustrácií Bratislava. V súčasnosti je medzinárodnou konzultantkou pre čínsku skupinu vydavateľov Children´s Press and Publication Group (CCPPG). Táto vydavateľská korporácia sa venuje vydávaniu kníh nominových a ocenených laureátov Ceny Hansa Christana Andersena. V roku 2016 bola členkou medzinárodnej poroty Chen Bochui Award to the Cultural Contribution na knižnom veľtrhu v Šanghaji. Od roku 2018 je Čestnou členkou IBBY.

Editor (Ediciones SM, Alfaguara, Altea, Santillana) and teacher. Member of the IBBY Executive Committee (1996-2000). President of the Spanish Section of IBBY (2009-11). Chair of the 32nd IBBY Congress (Santiago de Compostela, 2010). Member of the Jury for the Hans Christian Andersen Award 2008 and 2010. President of the 2012 and 2014 Hans Christian Andersen Award Jury. Member of Bratislava Biennal of Illustration (BIB) Jury, 2014.

International Consultant for China Children´s Press and Publication Group (CCPPG). Chen Bochui Award to the Cultural Contribution at Shanghai Children Book Fair (2016). IBBY Honorary Membership (2018).

Miroslav Jindra

(Česká republika/Czech Republic)

V roku 2013 absolvoval magisterské štúdium v odbore Divadlo a výchova na Divadelnej fakulte Janáčkovej akadémie múzických umení v Brne, kde v súčasnosti pôsobí ako asistent. Vyučuje predmety zamerané na prax, divadlo pre deti a literatúru pre deti a mládež. Počas štúdií absolvoval študijný pobyt na Divadelnej akadémii v Helsinkách na Katedre divadelnej pedagogiky. Pracoval ako učiteľ Literárno-dramatického odboru v Základnej umeleckej škole vo Velkých Bílovicích, tiež učil dramatickú výchovu na základnej škole a na strednej pedagogickej škole v Brne. Viedol niekoľko divadelných workshopov pre amatérske a detské skupiny u nás a v zahraničí (Fínsko). V súčasnosti je externým pedagógom Strediska voľného času Lužánky v Brne. Vedie tam detské divadelné súbory a spoluorganizuje postupové prehliadky amatérskeho a detského divadla.

Je študentom doktorandského študijného odboru Jazyková a literárna komunikácia na Katedre českého jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty Masarykovej univerzity v Brne. Hlavnou oblasťou jeho výskumu sú literatúra pre deti a mládež, divadlo pre deti a mládež a detské divadlo. To je aj meritom jeho dizertačného projektu, ktorý je zameraný na identifikáciu dieťaťa mladšieho školského veku s literárnym a divadelným dielom.

In 2013 he graduated Theatre and Education in master degree at Theatre Faculty, Janáček Academy of Music and Performing Arts Brno where he is currently a lecturer of practice work, theatre for children and young or literature for children and young. During his studies he had been at Theatre Academy Helsinki in Theatre Pedagogy Department as an Erasmus student 2011/2012. He had worked as a lecturer of Drama Department at Basic Art School in Velke Bilovice and Drama Education at Secondary School and as a teacher of Theatre Education at a high school which educates pre-school teachers, based in Brno. He led several theatre workshops for amateurs and children in Czech Republic and Finland. Currently he is also an external lecturer of theatre clubs and a co-organizer of children's and amateur theater shows at The Lužánky Leisure Time Activity Centre in Brno.

Besides, he study a PhD in Language and Literary Communication at Faculty of Education, Masaryk University Brno. The main areas of his reasearch are children's literature and theatre for children and children's theatre, which he deals with in his dissertation project, thematically focused on identifying a child viewer with a literary and theatre artifact.

Kapka Kaneva

(Bulharská republika/Republic of Bulgaria)

Pred niekoľkými rokmi sa bulharská výtvarníčka a ilustrátorka Kapka Kaneva predstavila v Bratislave výstavou ilustrácií v rámci 24. ročníka Bienále ilustrácií Bratislava. Z jej tvorby bolo zrejmé, že citlivo vníma komunikačný priestor dieťaťa. Kapka sa narodila v Sofii. Študovala v Národnej akadémii umenia na Katedre knihy a tlačenej grafiky. V roku 2006 vyhrala súťaž a získala štipendium na študijný pobyt v Paríži v Cite Internationale des Arts. V roku 2008 obhájila doktorskú prácu, v ktorej sa venovala netradičným formám kníh pre deti. Kapka je aj knižnou dizajnérkou. Venuje sa papierovým plastikám a kolážam. Knihu chápe ako priestorový objekt a z tohto hľadiska ju zaujíma aj v procese komunikácie s čitateľom. Pôsobí ako samostatná odborná asistentka na Katedre knihy a tlačenej grafiky v Národnej akadémii umenia v Sofii.

Je členkou Zväzu výtvarníkov v Bulharsku a organizácie ADC Bulharsko. Vydala knihu *Hra ako kniha: detská kniha ako priestorový objekt a súčasné trendy vo vývoji knihy*. Má za sebou celý rad významných domácich ocenení za výtvarné práce a dizajn (napríklad Cenu ministra kultúry Bulharskej republiky, Zlatého leva za najlepší vydavateľský projekt roka, II. miesto v národnej súťaži dizajnu).

Kapka Kaneva was born in 1978 in Sofia. She studied at the National Academy of Art, specializing in Book and Printed Graphics. In 2006 she won a competition for work and residence at Cite Internationale des Arts, Paris, and in 2008 she successfully defended her doctoral thesis on non-traditional book editions for children. Kapka Kaneva works in the aree of illustration, book design, paper plastic and collage. She is interested in the book as an object in space.

Kapka is a member of the Union of Bulgarian Artists and ADC Bulgaria, and author of T*he Game as a Book: The Children's Book as a Spatial Object in the Context of Trends in the Development of Contemporary Book*. She achieved several awards: The Golden Lion Award for Best Publishing Project of the Bulgarian Book Association (2010), the second prize and certificate for illustration at the Biennale of Bulgarian Design II (2011), the National award and certificate for outstanding artistic achievement from the Ministry of Culture of the Republic of Bulgaria (2014) and the award from the Eight International Stage Poster Triennial, Sofia (2016) are among the honors and awards the artist has been given.

Zoltán Mátyus

(Slovenská republika/Slovak Republic)

Už ako dieťa rád skúmal dimenzie „nekonečného príbehu", zaujímalo ho, ako sa prelína sen a realita a ako možno v predstavách pretvárať udalosti. Tento princíp do istej miery predznačil aj jeho umeleckú cestu.

Výtvarne sa formoval na Strednej škole umeleckého priemyslu v Kremnici, kde študoval v rokoch 1983 až 1987 pod vedením vynikajúceho pedagóga, akademického maliara Cyrila Koreňa, žiaka akademických maliarov Jána Mudrocha a Ladislava Čemického. V tomto období sa Zoltán Mátyus posúva k hľadaniu vlastných vnútorných inšpirácií v skúmaní transcendentného rozmeru života. Jeho nové smerovanie ho viedlo aj k ďalšiemu štúdiu na Teologickej akadémii v Budapešti. Súčasne sa ako slobodný umelec venuje interiérovému dizajnu. Zaujíma ho nielen z úžitkového hľadiska, ale aj ako forma konceptuálneho umenia. Bytostný, kontemplatívny dialóg vonkajšieho a vnútorného priestoru človeka, ktorý sa ako lajtmotív tiahne Mátyusovým výtvarným i dizajnérskym dielom, vyústil aj do hlbokého záujmu o otázky hľadania iných svetov v človeku samotnom, o psychológiu. Po absolvovaní ďalšieho vysokoškolského štúdia a psychoterapeutického výcviku sa stáva profesionálnym psychoterapeutom. Má bohaté skúsenosti s prácou s dospievajúcimi a so závislými. Pôsobil v detskom domove, v resocializačnom stredisku pre závislých a na strednej škole ako školský psychológ. Súčasnej terapeutickej praxi sa venuje už vyše 10 rokov. Stretáva sa pri tom so širokým spektrom problémov (vzťahové a výchovné problémy, depresie, panické stavy, psychosomatické ťažkosti a mnohé iné). Venuje sa aj osobnostnému rozvoju, párovej terapii. Podporuje svojich klientov, aby z miesta osobnej integrity robili efektívne rozhodnutia a dokázali prekonávať vnútorné aj vonkajšie bariéry, či už v osobnom alebo pracovnom živote.

Already as a child Zoltán liked to search in dimensions of „neverending story". He was fascinated how a dream overlapps reality, how we can change and transform events in imaginations. This principle to a certain extend predestined his asrtistic carree. He studied Arts in Secondary school of Creative Industry in Kremnica (1983 – 1987). Here he became a student of well known and excellent pedagogue, an academic fine artist Cyril Koreň. He himself had been a student of two exquisit fine artists Ján Mudroch and Ladislav Čemický. In that period of time Zoltán Mátyus also began to seek his own inner inspirations searching transcendent level in life. His new direction was a motivation to further studies on Theological Academy in Budapest. At the same time he became a free artistit, mainly oriented on creating interior design. He was interested in a topic of "space" not only from utilistic point but also conceptual. Existential, contemplatíve diallogue between external and internal space of a person has been a lightmotive in Mátyus´ works as a fine artirt and designer,

and led him to deep interest in issues concerning various spaces in a person and in psychology. After further university studies and trainings in the area of psychology and psychotherapy he became a professional psychotherapist. He got a lot of experiences working with teenagers and drug adicts. He also worked in a social orphanige institution and in resocialisation centre for adicts, and he was a school psychologist at a secondary school. He has been working as a psychotherapist on his own for more than 10 years; working with clients of wide range of problems (relational, edificatory problems, depressions, panic attacks, psychosomathic problems, a many others). He also works in the area of personal development, and pair therapy. He supports his clients to develop their own effective personal solutions based on their inner integrity, and that way to be able to overcome inner and outer barriers in their personal or working lives

Akoss Ofori-Mensah

(Ghanská republika/Republic of Ghana)

V rokoch 2012 – 2016 zastávala funkciu viceprezidentky Výkonného výboru Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY). Je vydavateľkou, zakladateľkou Subsaharskej vydavateľskej siete zameranej na podporu knižnej produkcie pre deti a mládež. Študovala na univerzitách v Ghane, Nottinghame a v Chicagu. Začínala ako učiteľka na dievčenskom gymnáziu, no po návrate z USA sa začala venovať vydavateľskej práci v Afram Publications (1976). Neskôr sa stala riaditeľkou vydavateľstva Halko Group Companies. Od roku 1993 vedie vlastné vydavateľstvo. Patrí k tým vydavateľom, ktorí sa snažia pozitívne ovplyvniť vzdelávací systém a vytvoriť kultúru čítania v subsaharskom regióne. Je prvou ženou, ktorá dosiahla pozíciu prezidentky Asociácie vydavateľov v Ghane. V roku 2005 sa stala členkou Akčného tímu, ktorý mal zachrániť vydavateľskú sieť v afrických krajinách (APNET) od ničivých dôsledkov vojny, ktorá v roku 2002 vypukla na Pobreží slonoviny. Akoss je aj členkou Rady pre manažment afrických kníh so sídlom v Oxforde. V roku 2008 ju prizval minister pre rozvoj a spoluprácu Dánskeho kráľovstva za členku tímu na vytvorenie Millenium Development Goal 3 Network. Na medzinárodných fórach (napr. OSN) zvykne Akoss hovoriť o tom, ako knižná tvorba ovplyvňuje domácu komunitu. V roku 2008 predniesla v OSN reč na tému Posilnenie postavenia žien prostredníctvom kníh pre deti, vydala aj obrázkovú knihu *Mimi Mystery*, ktorá má posilniť sebavedomie dievčat. Prvá obrázková kniha, ktorú Akoss vydala pod názvom *Sosu's Call* (Povolanie Sosu) Meshacka Asareho, získala 1. cenu v medzinárodnej súťaži kníh o tolerancii organizovanej UNESCO. Táto kniha získala 12. miesto medzi Sto najlepšími knihami Afriky 20. storočia.

— — —

Akoss was educated at the University of Ghana where she got a B. A. Honours Degree in English. She taught English at Aburi Girls Secondary School for two years and proceeded to Nottingham University in the UK for a Post Graduate Diploma in English. In 1974, she got an internship at the United Nations Fund For Population Activities in New York for six months and then to the University of Chicago for Master's Degree in Population Education. She returned to Ghana in 1976 and worked with Afram Publication as a Managing Editor. She left Afram in 1978 and joined Halko Group of Companies where she rose to become the Managing Director of the Group. Akoss started her own publishing house with children's books in 1993. Her company is known as Sub-Saharan Publishers, based in Accra, Ghana. Her first picture book, *Sosu´s Call* by Meshack Asare, won the 1999 UNESCO 1st Prize for Children's Literature in the Service of Tolerance. It was listed a 2001 IBBY Outstanding Book for Young People with Disabilities. It was listed among the Top Twelve of Africa's 100 Best Books of the 20th Century in 2002 by the Zimbabwe International Book Fair.

Akoss has served the Ghana Book Publishers Association, she was elected the President of the Association from 2003 – 2005 and is the first and only woman to hold that position to date. She was a member of the Task Team set up in 2005 to rescue APNET (African Publishers Network) from La Cote D'Ivoire to Ghana when civil war broke out in La Cote D'Ivoire in 2002. She is also a member of the Council of Management of African Books Collective (ABC) which is based in Oxford. In 2008, Akoss was invited by the Danish Minister for Development Cooperation to be a member of the Millenium Development Goal 3 Network. In March 2008 she presented a paper at the Danish Side Event on MDG3 Call to Action and Empowerment of Women at the United Nations. Her presentation was on Promoting the Empowerment of Women through Children's Books. In support of the MDG3, she has published a children's picture book, *Mimi Mystery* which is in support of the empowerment of the girl child. The book is written by an Ethiopian and illustrated by a Ghanaian. Apart from children's books, she also publishes history books, African literature, research works, as well as school textbooks. In 2010 she was elected the African Regional representative for IBBY for a 2-year term and in Mexico last year she was re-elected to the IBBY Executive Committee.

Beata Panáková

(Slovenská republika/Slovak Republic)

Beata Panáková je zberateľkou a šíriteľkou príbehov. A vie ich vyberať. Ako prekladateľka má možnosť vybrať si z iných kultúr tie, ktoré by nášho detského čitateľa mohli zaujať a kultivovať, rovnako ako dramaturgička v Rozhlase a televízii Slovenska (organizačná zložka Slovenský rozhlas). Hovorí, že „kultivovanie schopnosti počúvať a čítať je spôsobom zušľachťovania ľudskej duše". Verí, že„z malých poslucháčov a čitateľov vyrastú veľkí milovníci literatúry, múdri a dobrí ľudia". Povolanie rozhlasového dramaturga predpokladá erudíciu a schopnosť vnímať, čo sa v kultúre pre deti deje, rozmýšľať o tom, ktoré smery a vplyvy v nej posilniť a ktoré naopak vyvažovať. Jej postrehy a skúsenosti sú preto neoceniteľné pre všetkých, ktorí rozmýšľajú o tom, ako viesť dieťa ku kultivovanému čítaniu. Úspešne sa o ne delí doma aj v zahraničí. Prednášala na workshopoch Európskej vysielacej únie EBU. Jej štúdia o slovenských rozhlasových hrách vyšla v britskom zborníku Globalizácia a médiá, Cambridge Press, 2006. V roku 1993 obhájila v Ústave slovenskej a svetovej literatúry SAV dizertačnú prácu na tému Podoby rozprávky v rozhlase. V rámci Slovenskej sekcie Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY) pracuje v porotách pre udeľovanie cien za knižnú tvorbu pre deti a mládež. Je spoluzakladateľkou významného medzinárodného festivalu Prix Ex Aequo a festivalu Zázračný oriešok zameraného na propagáciu knižnej a mediálnej kultúry. Je autorkou rozhlasových hier a adaptácií, literárnych a dokumentárnych pásiem, fíčerov a rozprávok. Jej rozhlasové hry sa dostali do užšieho výberu na medzinárodných festivaloch Prix Europa (2003), Prix Ex Aequo (2006) a Prix Italia (2007). Je tiež autorkou kníh pre deti *Dafnis a Chloé, Orfeus a Euridyka*, ktoré pútavým spôsobom približujú deťom antické príbehy. Jej preklad Mikulášových šibalstiev od francúzskeho autora René Goscinnyho bol zapísaný na Čestnú listinu Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY). Pracuje vo Výkonnom výbore Slovenskej sekcie IBBY.

— — —

She works as a dramaturge for Radio and Television Slovakia, organizational unit Slovak Radio. In 1993 she wrote her dissertation on the topic of Different Forms of Fairy Tales in Radio Broadcast at the Institute of Slovak and World Literature of the Slovak Academy of Sciences. In the 90-ies she participated in several internships in France and Belgium. She is an author of radio plays and adaptations, literary and documentary programmes, features and fairy tales. She translates from French. Her radio plays were shortlisted at international festivals Prix Europa (2003), Prix Ex Aequo (2006) a Prix Italia (2007). The feature A Touch of Genius won the main prize at the Slovak Festival of Radio Production in 2011. She has contributed with her presentation at the EBU workshops in Helsinki (on experimental drama genres) and in Bratislava (about children's dramaturgy in radio). Her study about Slovak Radio plays was

published in a British review Globalization and Media, Cambridge Press, 2006. She is co-founder of the International children's and youth radio drama festival Prix Ex Aequo and a festival Magic Nut focused on promoting the culture of books and media. She is an author of radio plays and adaptations, literary and documentary series, features and fairy-tales. Her radio plays were on the shortlists of international festival Prix Europa (2003), Prix Ex Aequo (2006) a Prix Italia (2007). She is also an author of books for children *Daphnis and Chloe, Orpheus and Eurydice*. They bring children close to the ancient stories. Her translation of Le Petit Nicolas René Goscinny received a recognition on the IBBY Honour List. She is a member of the Executive Committee of SK IBBY.

Margaret Anne Suggs

(Írsko/Republic of Ireland)

Narodila sa na ďalekom americkom Juhu, kde prežila roky detstva i dospievania. Kvôli štúdiám odišla do Dublinu. Tam ukončila magisterské štúdium na Vysokej škole výtvarných umení a dizajnu (National College of Art and Design). Zamerala sa pritom oboma smermi, na výtvarné umenie a vizuálnu komunikáciu a na dejiny dizajnu a aplikovaného výtvarníctva. V súčasnosti pracuje v Rade riaditeľov pre Írske združenie ilustrátorov. Pokiaľ sa aktuálne nevenuje ilustračnej tvorbe, učí na Ballyfermot College of Further Education, kde zaviedla predmet ilustračná tvorba. Učí tiež na Ballyfermot College, kde založila Katedru ilustračnej tvorby.

Ako ilustrátorka Margaret Anne využíva tradičné ručné ilustračné techniky, používa ceruzku, perá, akvarely. Chce tak vytvoriť obrázky, ktoré sa dotknú srdca a vedia navodiť pocit, že niečo môže byť nežné, že aj keď vo svete bývajú veci aj pichľavejšie, predsa len sa môžeme cítiť bezpečne. Ocenené boli jej najnovšie knihy: *Pigín of Howth* (autorka Kathleen Watkins), *Me Nan, Auntie Bridie and the Leprechaun* (autor David McNiven) a *Cup of Tea* (autor Eric La Branche). Pracuje na tretej knihe – bestselleri *Pigin of Howth* a tiež píše a ilustruje vlastné obrázkové knihy.

Margaret Anne žije pri Dubline, blízko mora s manželom, dvoma nádhernými synmi a mačkou – mraučiačkou. Vždy má čas, keď ide o čokoládu.

Margaret Anne Suggs is predominately a children's book illustrator and has published over a dozen books in 4 languages. For a while she did product illustration for a clock company, but that's a story for another time. In a digital world, Margaret Anne still works mainly by hand, with traditional tools to create intricate, heartfelt illustrations that are sometimes sweet, sometimes spicy, but always delightful. Margaret Anne was raised in the American Deep South but moved to Dublin, Ireland to pursue a Master's Degree at the National College of Art and Design. Being a dual citizen has given her illustrations a uniquely cheerful colour palette and a distinct femininity.

Margaret Anne has completed both an MA in Visual Communications and an MA in History of Design and Applied Arts. She serves on the Board of Directors for both Illustrators Ireland and the International Board on Books for Young People Ireland (IBBY Ire). She lectures part-time at Ballyfermot College, where she founded the illustration (Higher National Diploma).

Currently, Margaret Anne is working on a third book in the best-selling *Pigin of Howth* series (written by Kathleen Watkins), and is writing and illustrating her own picture books based on her Southern childhood surrounded by nature. She nows lives in County Dublin, by the sea with her charming sons, rakish husband, and needy black cat. She is never too busy to eat chocolate.

Björn Sundmark

(Švédske kráľovstvo/The Kingdom of Sweden)

Björn Sundmark je profesorom angličtiny na Univerzite v Malmö University, kde prednáša detskú literatúru a venuje sa vedeckému výskumu. Publikoval celý rad vedeckých článkov, ktoré sa venovali problematike knihy *Alica v krajine zázrakov* a témam, ktoré súvisia s týmto dielom (napríklad problém detí vo viktoriánskej literatúre, problematika nonsensu). Je autorom monografie *Alice in the Oral-Literary Continuum* (Alica v ústnom podaní). Jeho práce sú publikované aj v zahraničných časopisoch Children's Literature in Education, Bookbird, Barnboken, Jeunesse, The Lion and the Unicorn, International Research in Children's Literature a BLFT. Ako editor vydal spolu s Kitom Kelenom viacero odborných publikácií *Beyond Pippi Longstocking* (Poza Pippi Dlhú Pančuchu), *Retranslating Children's Literature* (Nové pretlmočenia detskej literatúry) a *Empowering Transformations* (Posilňujúce premeny). Spolu vydali aj publikáciu *The Nation in Children's Literature* (Národ v detskej literatúre) a *Child Autonomy and Child Governance in Children's Literature* (Téma autonómnosti dieťaťa a dozoru nad dieťaťom v detskej literatúre). V súčasnosti je Björn šéfredaktorom medzinárodného časopisu Bookbird, Journal of International Children's Literature, ktorý vydáva Medzinárodná únia pre detskú knihu (IBBY). Je tiež predsedom poroty na udeľovanie Ceny Augusta za najlepšiu knihu švédskej literatúry.

Björn Sundmark is Professor of English at Malmö University, Sweden, where he teaches and researches children's literature. He has published a number of scholarly articles on Alice in Wonderland and related topics (Victorian children's literature, nonsense), and is the author of the monograph *Alice in the Oral-Literary Continuum*. Sundmark's work has appeared in several journals, including Children's Literature in Education, Bookbird, Barnboken, Jeunesse, The Lion and the Unicorn, International Research in Children's Literature and BLFT; and in several edited collections, including *Beyond Pippi Longstocking, Retranslating Children's Literature and Empowering Transformations*. Sundmark is the editor (with Kit Kelen) of *The Nation in Children's Literature, and Child Autonomy and Child Governance in Children's Literature*. He is the current editor of Bookbird, Journal of International Children's Literature, and chairs the August award for the best children's book in Sweden.

Milena Šubrtová

(Česká republika/Czech Republic)

Milena Šubrtová pôsobí ako docentka na Pedagogickej fakulte Masarykovej univerzity v Brne. Zaoberá sa českou a svetovou literatúrou pre deti a mládež, jej dejinami, venuje sa aj jej teoretickým aspektom a literárnokritickej reflexii. Publikuje v domácich i zahraničných vedeckých a odborných časopisoch. Je zapojená do medzinárodných výskumných projektov.

Je autorkou monografie *Tematika smrti v české a světové próze pro děti a mládež* (2007), spoluautorkou *Slovníku autorů literatury pro děti a mládež – Zahraniční spisovatelé* (2007) Podieľala sa na kapitolách o detskej literatúre v *Dějinách české literatury* 1945 – 1989 (2. – 4. diel, 2007 – 2008). Udržiava si intenzívny kontakt aj so slovenskou detskou kultúrou, zúčastňuje sa spoločných vedeckých výskumných projektov. Prispieva do Bibiany, revue o umení pre deti a mládež. V roku 2017 dostala Plaketu Ľudmily Podjavorinskej za rozvíjanie spolupráce so Slovenskom v oblasti kultúry a umenia pre deti a mládež.

Milena Šubrtová is a university teacher, docent at the Faculty of Pedagogy Univerzity of Ján Masaryk in Brno. Her reasearch area is Czech and World literature for children and young adults. She is concentrated on historical and theoretical aspects, but she pays a lot of attention to reflect contemporary literature as a reviewer. She has published articles in Czech and international literary magazines, she participates in Czech and international research projects.

She is an autor of monograph *Tematika smrti v české a světové próze pro děti a mládež* (The Topic of Death in Czech and World Literature for Children and Young Adults, 2007), she is a co-author of *Slovníku autorů literatury pro děti a mládež – Zahraniční spisovatelé* (Dictionary of Author´s of Literature for Children and Young Adults, Authors from Abroad, 2007). She also worked in the team of authors of *Dějiny české literatury* 2. – 4. díl (History of Czech Literature 1945 – 1989, 2nd – 4th toms, 2007 – 2008). She has been developing an intensive contact with a scene of Slovak culture for children. She has participated in research projects in Slovakia. She also writes to Bibiana, Revue on Arts for Children and Young Adults. In 2017 she was awarded the Plaquette of Ľudmila Podjavorinská for developing and extending co-operation with Slovakia in the area of culture for children and young adults.

Josep Antoni Tàssies

(Španielske kráľovstvo/The Kingdom of Spain)

Jeho prvé kresby sa objavili na stránkach katalánskych novín už v roku 1983. Odvtedy pravidelne pracoval pre printové médiá. Za svoju prácu v novinách získal v roku 2007 Cenu Asociácie katalánskych ilustrátorov (Associació Professional d'Il·lustradors de Catalunya with Junceda awards).

Vždy ho zaujímala forma vyjadrenia a tvar ako výrazový prostriedok. To ho viedlo k ilustrácii a ku knižnému dizajnu. Väčšinou ilustroval poéziu alebo prozaické diela.

Jeho prvým medzinárodným ocenením bola Čestná plaketa na Bienále ilustrácií Bratislava v roku 1993 za ilustrácie ku knihe Anselma Turmeda *Llibre de bons amonestaments* (Kniha dobrých rád). Je to zbierka moralít, ku ktorej Tàssies vytvoril moderný ilustračný koncept.

Tàssies je autorom aj niekoľkých kníh. Za obrázkovú knihu *El nen perdut* (Stratené dieťa) o pozitívnej sile detskej radosti, ktorá pomáha držať nádej aj v ťažkých vojnových časoch, získal International Illustration Award 2008 a v roku 2009 bol ocenený najvyššou cenou Grand Prix na Bienále ilustrácií Bratislava.

Vystavuje doma i v zahraničí v Ríme (Palazzo delle Esposizioni, 2010) v Japonsku (l'Itabashi Art Museum, l'Ashikaga Museum of Art, l'Hiratsuka Museum of Art, el Chiba Museum of Art i l'Urawa Art Museum, 2010 – 2011), v Rusku (Siberia International Exhibition Business Centre Krasnoyarsk, 2011), v Chorvátsku (Klovićevi Dvori Gallery Zagreb, 2014), na Medzinárodnom knižnom veľtrhu v Bologni (2010).

Bol zahrnutý do výberu najvýznamnejších katalánskych ilustrátorov na výstave na Medzinárodnom knižnom veľtrhu v Bologni (2017), kde bolo Katalánsko čestným hosťom.

Tàssies' first drawings were published in catalan newspapers in 1983. He has collaborated with writers such as Antonio Tabucchi (El Pais, Madrid), has produced several lengthy portrait series for literary supplements and carried out graphic work for socio-political articles (El Periódico de Catalunya, Barcelona). His work in newspapers has been acclaimed by his colleagues of the Associació Professional d'Il·lustradors de Catalunya with Junceda awards 2005 and 2007. His interest in shape and form has led him to illustrate and design books and their covers, specially narrative works and poetry.

His first international award was a Plaque in the 1993 Biennial of Ilustrations Bratislava for his illustrations of Anselm Turmeda's *Llibre de bons amonestaments* (The book of good advices), a piece of medieval moral poetry to which he gave a contemporary slant with a series of figures to be cut out.

Tàssies has also authored several books. His picturebook *El nen perdut* (The Lost Child), about the positive force of youthful joy and hope even in dire situations like

war, won him the 2008 SM International Illustration Award in 2008 and the Grand Prix BIB 2009.

Tàssies' work has featured in many international exhibitions, Palazzo delle Esposizioni (Roma, Itàlia, 2010), a l'Itabashi Art Museum, l'Ashikaga Museum of Art, l'Hiratsuka Museum of Art, el Chiba Museum of Art i l'Urawa Art Museum (Japó, 2010 – 2011), al Siberia International Exhibition Business Centre (Krasnoyarsk, Russia, 2011), i a la Klovićevi Dvori Gallery (Zagreb, Croàcia, 2014), including a personal exhibition at the 2010 Bologna Children's Book Fair when he presented his book Noms robats (Stolen Names) that speaks out against bullying at school.

As well as the Catalan and Spanish versions, Stolen Names has also been released in Russia, Greece, South Korea, Japan and Mexico and has been included in several educational programmes.

He was selected as one of the most influential catalan illustrators in the exhibition of Bologna Children's Book Fair 2017, where Catalonia was the honour guest.

Tàssies has served as a juror for the 1998 and 1999 Best Illustrations Price of Spanish Ministry of Culture, the 2011 Biennial of Illustrations Bratislava in Slovakia, the 2012 Mikhalkov Prize in Russia, the 2013 Bologna Illustrator's Exhibition of Bologna Children's Book Fair in Italy.

Timotea Vráblová

(Slovenská republika/Slovak Republic)

Je zakladateľkou IBBY inštitútu Bratislava. Problematike čítania sa venuje v práci i vo voľnom čase. Príležitostne tvorí a prekladá. Ako scenáristka pracovala s divadelnými skupinami: so skupinou Tangere realizovala predstavenia Triptych (2007) a Uholný kameň (2007); s medzinárodným súborom baletu a súčasného tanca Xaris na predstavení Glória; s maliarkou Eva Flatscherovou, skladateľom a gitaristom Davidom M. Boydom na autorskom hudobno-poeticko-tanečnom predstavení Signál (2009); spolu s maliarkou Molly Walker Freeman a Davidom M. Boydom vytvorili autorské inscenované poeticko-hudobné predstavenia v Texase a Colorade (2006). Pre Slovenský rozhlas vytvorila adaptáciu románu Selmy Lagerlöfovej *Gösta Berling* (2016) a dvojdielnu hru Tajomstvo príborníka a Noční špióni podľa románu Kathy Kacerovej (2018).

Pracuje v Ústave slovenskej literatúry SAV. Ako literárna historička skúma staršie obdobia slovenskej literatúry (16. – 18. storočia). Veľký priestor venuje aj výskumu literatúry pre deti a mládež. Recenzuje knižnú tvorbu pre deti, každoročne hodnotí celoročnú produkciu pôvodnej tvorby pre Knižnú revue. Na Katedre bábkarskej tvorby VŠMU prednáša detskú literatúru a psychológiu detského diváka. Spolupracuje s vydavateľstvom Trio Publishing na edícii Čítame s porozumením – Analfabeta Negramotná. Iniciovala a rozvíjala projekty zamerané na čítanie detí: „Cesta ku knihe", ktorý v spolupráci so spisovateľom Danielom Hevierom realizovala v rokoch 1999 – 2009 v rámci OZ Fanfáry v detských čitateľských HEVI kluboch; „Malý školský rok" 2009 – 2010, ktorý vytvorila pre Slovenský rozhlas. Založila a viedla čitateľskú družinu detí a pripravovala ich na to, aby mohli aktívne participovať na vysielaní o knihách. Tiež založila Centrum pre rozvoj čítania s porozumením: „Ihrisko čítania Timotey Vráblovej". Vedie semináre a workshopy pre deti a dospelých a individuálnu poradenskú činnosť pre rodiny a učiteľov. Spolu s tanečnou pedagogičkou Vierkou Sádovskou rozvíjali projekt „Palácová herňa čítania". V rokoch 2014 – 2017 pracovala ako spoluautorka na Koncepcii rozvoja kultúrnych a čitateľských kompetencií detí prostredníctvom kultúrnej výchovy s cieľom zriadenia Centra literatúry pre deti a mládež a podpory čítania, ktorá viedla k vzniku Centra detskej literatúry, čítania a SK IBBY. V roku 2016 – 2017 bola spolupredsedníčkou OMC podskupiny zameranej na propagáciu čítania, ktorá pracuje v Bruseli pod EU komisiou kultúry a vzdelávania. Od roku 2018 pôsobí v BIBIANE ako koordinátorka Centra detskej literatúry, čítania a Slovenskej sekcie IBBY, lektorka seminárov, autorka a lektorka umeleckého výstavného projektu Izby čítania.

Prednáša aj v zahraničí (Česko, Poľsko, Veľká Británia, USA, Rakúsko, Francúzsko, Taliansko, Nemecko, Belgicko, Mexiko). Od roku 2010 je prezidentkou Slovenskej sekcie Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY), v rokoch 2012 – 2016 pracovala vo Výkonnom výbore IBBY (IBBY Executive Committee).

Timotea is a founder of IBBY Institute Bratislava. Sometimes she has a time for her own auctorial work. As a scriptwriter she co-operated with some drama and dance companies with Tangere she created Triptych (2007) a Uholný kameň (Corner Stone, 2007), with XARIS, international ballet and contemporary dance company, performance Glória, her and a painter Eva Flatscher, a composer and guitarist David M. Boyd and Fire House Dance Company created autorial music-poetic-dance-visual performance Signal (2009); and with an artist Molly Walker Freeman, David M. Boyd they created stage visiual- poetic-musical compositions in Texas and Colorado (2006). She made a free radio adaptation on a novel Gösta Berling by Selmy Lagerlöfovej (2016) for the Slovak Radio.

She is an author of research books and papers both on the history of literature (17th – 18th centuries) and children's literature. She also works at the Academy of Performing Arts in Bratislava. She teaches lectures and seminars on Children's literature, Psychology of Children´s Observation, Creative Writing. Since 2007 she has been working for the Knižná revue (Book Revue) magazine and Bibiana, the professional journal of arts for children and young adults of the Slovak Section of IBBY. She is regularly an author of an annual article assessing the Slovak children's book production for the previous year. Since 2008 she has been working for the Slovak Radio. Recently records a programme at the Slovak Radio aimed at "creative reading" for children called "Little School Year". She has been several times a jury member or a chairwoman for the national competition Miraculous Nuts and international competition Prix Ex Aequo in radio plays for children and young adults organized by the Slovak Radio and TV in co-operation with EBU. In 2011 she started as an author of reader´s guides of Trio Publishing in a new series of books for children and young adults Analfabeta Negramotná. So far it has been published 18 books. She is devoted to train teachers, librarians parents and also children. She has initiated and developed a project focused on reading of children „Cesta ku knihe" (A Way Towards Book with a writer Daniel Hevier realised ich children reading HEVI Clubs (1999 – 2009). She is a founder of the Centre for deep reading development: Timotea´s Vráblová Reading Playground – she organizes workshops for both children and adults, individual consultancy and conselling for families and teachers. Together with a dance pedagogist Viera Sádovská she created a project "Palácová herňa čítania" (Palace Reading Playroom) and "Gunill Theatre of Reading". In 2014 – 2017 as a co-autohor she worked on the Concept of Development of Children´s Reading Competences through Cultural Education Aimed at Establishing The Centre of Children´s Literature and Reading, which led towards establihsing the Centre of Children´s Literature and Reading and SK IBBY. In 2016 – 2017 she became the Co-chair of OMC subgroup aimed at reading promotion in digital enviromenment, working in Brussels under EU Comission on Culture and Education. Since 2018 she has been working also as the Coordinator of the Centre of Children´s Literature and Reading and SK IBBY, lector of semminars on reflective reading, author and a lector the artistic concept The Room of Reading. Timotea has given lectures in Czech Republic, Poland, Great Britain, US, Austria, France, Italy, Germany, Belgium, Mexico and Ghana. Since May 2010 she has been working as the President of the Slovak Section of IBBY. From 2012 – 2016 she has been a member of Executive Committee IBBY.

IBBY
INŠTITÚT BRATISLAVA

LOGO IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA

Dovoľte, aby sme vám predstavili jeho tvorcu:

JURAJ MARTIŠKA

Akademický maliar Juraj Martiška patrí k popredným slovenským ilustrátorom. Jeho ilustračná tvorba akoby symbolicky odkazovala na dve dôležité stránky života: jemnosť a krehkosť, a tiež radosť, humor. Aj kvôli nim sú jeho výtvarné posolstvá adresné a detskí čitatelia v nich nachádzajú svoju „rozhľadňu" do priestoru príbehov. Spomeňme len niektoré z jeho knižiek:

Pinocchiove dobrodružstvá (C. Collodi, Petit Press 2008);
Braček jelenček (P. Dobšinský, Vydavateľstvo Matice slovenskej 2008);
Rozprávky (H. Ch. Andersen, Petit Press 2008);
Krajinka s koníkom (spolu s M. Martiškovou, M. Šurinová, Perfekt 2010);
graf. úpr.: Ako začať zbierať známky (Perfekt 2010);
Dievčatko z veže (J. Bodnárová, Perfekt 2011);
Starec, ktorý lietal (J. Milčák, TRIO Publishing 2014).

Juraj Martiška je laureátom **Ceny Ľudovíta Fullu**, najvyššieho národného ocenenia za ilustračnú tvorbu pre deti a mládež (Cenu udeľuje BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti, Fond výtvarných umení a Slovenská sekcia IBBY).

LOGO IBBY INSTITUTE BRATISLAVA

Let us introduce logo designer:

JURAJ MARTIŠKA

Juraj Martiška is among leading personalities in arts of illustration in Slovakia. His pictures seem to refer symbolically to two aspects of life: gentleness and vulnerability, and joy and humor. That is also why he conveys messages appealing to children so much. They can find in them their "watchtower" into space of stories. Let us mention some of books he has illustrated:

Pinocchio's Adventure (C. Collodi, Petit Press 2008);
Brother Deer (P. Dobšinský, Vydavateľstvo Matice slovenskej 2008);
Tales (H. Ch. Andersen, Petit Press 2008);
A Country and a Little Horse (together with M. Martiškovou, M. Šurinová, Perfekt 2010);
bookdesign: How to Collect Stamps (Perfekt 2010);
A Girl from a Tower (J. Bodnárová, Perfekt 2011);
An Old Man Who Flew (J. Milčák, TRIO Publishing 2014).

Juraj Martiška is laureate of **Ľudovít Fulla Award**, the highest national recognition for excellent illustration works for children and young adults (the award is given by BIBIANA, the International House of Arts for Children, Slovak fund of Arts and Slovak section of IBBY).

IBBY
INŠTITÚT BRATISLAVA

Spracovala, zostavila a preložila: Timotea Vráblová
Graficky upravila (podľa podkladu Viery Fabianovej): Jana Satková
Vydala: BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti
Rok vydania: 2019
Náklad: 200 ks
Tlač: Commercium, spol. s r. o., Bratislava
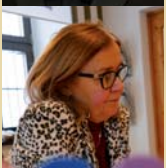
ISBN: 978-80-89154-66-1